

Új Hajtás

A KÁRPÁTALJAI RÓMAI KATOLIKUS EGYHÁZ LAPJA

2001. VI. évfolyam, 5.szám

A TARTALOMBÓL:

Szent István király	2-3. old.
A királykoronázás	4. old.
Imaoldal	5. old.
Pápalátogatás után	6-7. old.
Magdalena Buczek	8-10. old.
Szent Ignác	11. old.
Hírek	12-13. old.
Jónás	14. old.
Hamvas Béla	15-16. old.
Királyházi nyári tábor	17. old.
Jézus imaélete	18. old.
Igeliturgikus útmutató	18. old.
Hivatás – Választás	19. old.
A gonosz szolgál	20. old.
János evangéliuma	21-22. old.
Medugorjei zárandoklat	23. old.
Bejegyezték a munkácsi katolikus líceumot	24. old.
Mese	25. old.
Humor	26. old.
Velence reneszánsz festészete I.	27-28. old.

Szent István királyunk – kelet és nyugat bölcs példaképe

első európai s mindmáig talán a legnagyobb.

– Szent István királyunkban „tiszteljük legbőlcsebb uralkodónkat, aki a kereszténység világosságát hozta magyar földre; aki hitből-erkölcsből épített népünknek templomot és védőereszt; aki utat vágott a vadonba, amely ma is kijelölt út. Országépítő munkáját hatalmas koncepció, előretekintő realpolitikai megfontolások irányították. Szíve-vére szerint Árpád-ivadék volt, egész lelkével keresztény, magyarok közül az

Szamosi József

Szent Istvánra emlékezni a kárpátaljai keresztényeknek kötelesség, de ugyanakkor komoly felszólítás, tetemrehívás is. Nem elég őt csak szándékkal tisztelni. Életpéldáját is követnünk kell: Szent István egységbe tömörítette az egymás ellen torzsalkodó magyar törzseket és vezéreiket, a kereszténység közösségében pedig hűségesen szolgálta Krisztusát mindhalálig.

Vajon nem ez lenne a mi feladatunk is: a krisztusi hit és az egység ápolása a keresztény népek nagy családjában?

Szent István királyunkra emlékezünk, a Kárpátok népeinek legismertebb szentjére, országunk alapítójára és nemzetünk apostolára, aki 997-től 1038-ig, négy évtizeden át bölcsen igazgatta hazánk sorsát.

Augusztus 20-ika táján évente felidézzük életét. Magyarországon az újságokban, a rádióban és a televízióban tudós szakembereink méltatják kiváló és kimagasló egyéniségét, hősiességét és hatalmas életművét. A templomokban buzgón zengjük dicséretét.

Nem meglepő, ha ezek után sokak előtt úgy jelenik meg fenséges alakja, mint „magyarok Tündöklő csillaga”, amely térben és időben fényévnnyi távolságokra van tőlünk, és valóban olyannak tűnik, mint egy modern világunk mellett elszuhanó üstökös, melynek többé már semmi köze sincs mindennapi bolygó életünkhöz. Megcsodáljuk benne a bölcs uralkodót, a nagy szentet és hithirdetőt, aki örökre beírta nevét nemcsak a magyar nép történelmébe, hanem az emberiség történelmébe is. Ugyanakkor hajlamosak vagyunk figyelmen kívül hagyni azt, hogy Szent István királyunk elsősorban hozzánk hasonló ember – „homo publicus” –, a közéleti személyiség mellett – „vir humanus” – egyszerűen keresztény – „vir christianus” – volt.

Szent István elsősorban Krisztus-hívő volt, és komolyan vette krisztusi keresztény küldetését és hivatását a világban és az Egyházban. Komolyan

Új Hajtás

A Kárpátaljai Római Katolikus Egyház lapja

Szerkesztőbizottság:

Majnek Antal (elnök), Megyesi László (főszerkesztő), Németh Imre ofm., Pápai Zsuzsanna, Popovicsné Palójtay Márta, Riskó Marianna (szerkesztők).

Tördelőszerkesztő:

Popovics Pál

Olvasószerkesztő:

Barkáts Alice

A szerkesztőség címe:

89600. Munkács, Munkácsy M. u. 19.

Engedélyszám:

3r 199

Készült:

a Grafika nyomdájában,
Ungváron

vette keresztségi ígérletét, és megvalósította azt, amire keresztsége által vállalkozott: folytatta Krisztus Urunk megváltó művét azon a helyen és körülmények között, ahová őt Isten állította. Szent István Krisztushoz hasonlóan tanította, kormányozta és megszentelte környezetét. Dacolva kora pogányságával és a meg nem értésekkel, vállalta a tanúságtételt Krisztus mellett: imádkozott, böjtölt, misére járt, tudott bőkezűen adakozni és nagylelkűen megbocsátani, tudott lelkiismeretesen, becsületesen és szorgalmasan dolgozni, tudta keresztény szellemben nevelni gyermekeit és népét. Mindehhez nem kellett királynak lennie, csak hívő kereszténynek, és ő királyként is az maradt: elkötelezett, öntudatos és felnőtt keresztény, aki nemcsak a misszionáriusoktól, papoktól, szerzetesektől és püspököktől, az egyházi személyektől várta a hit továbbadását, családjá és környezete megszentelését, hanem saját keresztségéből fakadó keresztény küldetése révén maga is nekilátott, szóval és tettel, életével hirdette Krisztust.

Nem élt kettős életet. A trónteremben és a közéletben eppúgy hívő volt, mint zárt kápolnájában, a templomban, családjá körében vagy egyháza közösségében.

Szent István nem földöntúli üstökös, és mindennapi élete sincs fényévnvi távolságra tőlünk. Mai ember, mai mondanivalókkal a közéletben, a munkahelyen, a családban és a magánéletben. Mai szekularizált és liberális környezetben élő keresztény a mai hitellenes problémákkal és küzdelmekkel, aki egy pillanatra sem felejtkezik meg arról, hogy keresztsége által krisztusi küldetést vállalt magára, és hitét még mások ironikus megjegyzései vagy gúnyolódásai ellenére sem rejti véka alá. Számára ismeretlen a kettős élet. Ő nem apostol és király, hanem mindkettő egyszerre: apostoli (lelkületű) király. Élete egységes: a diszkóban, a színházban, az irodában és a munkahelyen, a templomban, mindenütt és mindenkor.

Ez az egységes Szent István-i keresztény élet teljesen különbözik attól a tudathasadásos életformától, amelytől hazánkban (és a keleti blokk államaiban) évtizedeken át sokan fulladoztak vagy amelybe sokan belefulladtak az elmúlt ateista, kommunista rendszer idején, amikor nemcsak nem volt tanácsos, hanem egyenesen (élet)veszélyes volt színt vallani Krisztus mellett. Akkor sokan kettős életre kényszerültek: bensőleg kereszténynek vallották magukat, külsőleg vallástalannak vagy éppen ateistának.

Ennek a kettős életnek a veszélye az 1989-es fordulat után sem szűnt meg. Talán más formában és más előjellel, de tovább gyűrűzik és szedi áldozatait! Ez a kettős élet a mai nyugati társadalmakban is tapasztalható. Veszélye szüntelenül leselkedik ránk. Többek számára a kereszténység, saját kereszténységük csak tartalmatlan formáság, folklór; a templomba járás csak nemzetieskedés, olcsó szórakozás vagy találkozási lehetőség. Ők kettős életet élnek: ritkán, vasárnaponként talán csak egy órára keresztények és vallásosak, amíg a templom padjaiban ülnek, egyébként életük profán, világi, egyál-

talán nem tanúskodik arról, hogy ők keresztények és Krisztus művének továbbvivői.

Gyakran kifogásoljuk a romlottságot környezetünkben, holott az nemegyszer éppen saját világunk tükre. Az elmúlt évek során mindent megtettünk annak érdekében, hogy szétválasszuk az életet és vallást. Ez utóbbit csupán magánügynek tekintjük, és ehhez senkinek semmi köze. Elfeledjük, hogy a vallás, a szentségek, a hit, a kereszténység mindig tanúságtételre köteleznek, és mindez egyetlen életet jelent: összhangot a templomi hitvallás és a mindennapi élet között.

A Világiak Pápai Tanácsa 1987-ben Rocca di Papa-ban a világi hívek szerepéről érkezett. Itt hangzott el az egyik felszólalásban: „Ne lepődjünk meg azon, hogy korrupció fertőzi meg a politikát, a közügyeket, az élet sok más területét. A hatalommal való visszaélés, a pénz zsarnoksága az emberi kapcsolatoknak sokféle megrontója: Krisztus keresztje mindezzel kezdettől fogva szemben áll. A romlásért, sajnos, mi, keresztények – mint más emberek is – részben felelősek vagyunk. Mi, keresztények ugyanis két külön „szektorra” bontjuk szét életünket: egyik a hité, a másik az életé. Ez az, ami miatt oly kevéssé tudjuk terjeszteni az Evangélium örömhírét. Rendkívül fontos, hogy a keresztények kivegyék részüket a nemzeti és nemzetközi életben történő döntések meghozatalában. Ne feledjük: az ima fegyver ott, ahol a gonosz tevékenykedik; mi, keresztények megtapasztaljuk ezt. De az ima forrás is, amely ihletet ad, megtisztít, irányt mutat és megneemesíti tetteinket (Szív, 1993. szeptember 9., 79. évf. 9. sz., 391. o.)“

Szent István nem osztotta két külön szektorra életét. Részt vállalt Krisztus művének beteljesítésében. Mindenütt kereszténynek vallotta magát, és hitvallását életének tanúságával igazolta.

Szent István király emléke kötelez. Istenre irányítja figyelmünket. „Halld hát, te hívő kárpátaljai keresztény nép: „Az Úr, a mi Istenünk az egyetlen Úr! Szeresd Uradat, Istenedet szíved, lelked mélyéből, minden erőddel. ...Vigyázz, szabd hozzá tetteidet, hogy jól menjen sorod“ – kiáltja felénk Mózes szavaival (MTörv 6, 3–9).

Szent István királyunk vallásossága mélyen átjárta egész életét. A Kárpát-medence népeinek boldog jövőjét is csak ezen az úton látta megvalósítani. Ma a Példabeszédek könyvének szavaival üzeni, hogy járjunk Krisztus „egyenes útján“, és tartsuk távol magunkat „a száj hamisságától“ és „az ajkak hamisságától“ (Péld 4, 10–15. 18–27). Ez azt jelenti, hogy egyenes életet kell élnünk, nem szolgálhatunk egyszerre Istennek és a Mammonnak. Nem élhetünk kettős életet. Nekünk azzá kell lennünk, amik vagyunk: mindig és mindenütt kereszténynek. Hogyan tanította Jézus tanítványait? „Mindaz, aki meghallgatja szavaimat, és szerintük cselekszik, ahhoz az okos emberhez hasonlít, aki a házat sziklára építette... (Mt 7, 24–29).“

Imre testvér

A KIRÁLYKORONÁZÁS

Az első ezredfordulótól a XX. századig érvényesült Magyarországon az Isten kegyelméből való királyság eszméje. A király az államhatalom birtokosa, akinek mindenki feltétlen engedelmséggel tartozik, aki szembeszáll vele, az – a középkori felfogás szerint – az isteni akarattal szegül szembe. Vagy megörökli a trónt, vagy uralkodóvá választják, az ország tudomására kell hozni, el kell fogadtatni, hogy a király Isten kegyelméből átveszi a hatalmat. A katolikus egyház, amely hívei életének minden jelentős mozzanatánál (keresztelés, házasság, temetés) közreműködött, magára vállalta az uralkodóvá avatás megszervezését is. A királykoronázást istentisztelet keretében foglalták. A szertartáshoz a bibliai zsidó királyok koronázása adta a mintát.

Az ószövetségi Saul és Dávid felkenését követve a korai nyugat-európai királyavatások egyik legfontosabb mozzanata az volt, hogy „Isten felkentjévé” tette az uralkodót.

Mínthogy a püspököket is felkenték, s az „Isten kegyelméből” formula az egyháziaknak járt ki, az ezredforduló táján a császár és a király félig papi személynek számított. (Így lehetett I. István király szuverén szervezője a magyar egyháznak.) Kezdetben a felkenés mellett a koronának szinte másodlagos szerep jutott, később azonban a korona fejre tétele lett a királyavató szertartás egyik legfontosabb mozzanata. (A korona fejre helyezését távolabbról is lehetett látni, míg a többi szertartást a zsúfolásig megtelt templomban csak az első sorokban levők kísérhették figyelemmel.) A korona mellett jó néhány más jelvény (így a trón, a jogar, az országalma, a karperecek stb.) is megjelent a koronázási szertartáson.

A királlyá avatás lefolyását különböző szertartásrendek, latin szóval ordók szabályozták. Szent István kultuszának kialakulása után igyekeztek bevonni a szertartásba olyan

tárgyakat, amelyek a szent király személyéhez kötődtek. 1240-ben arról tudósít egy külföldi szerzetes, hogy a magyar királyokat koronázáskor Szent István trónjába ültetik, s az ő használati tárgyaival díszítik. Mivel István trónusát Székesfehérvárott őrizték, hamar szabállyá vált, hogy a koronázásnak e városban kell történnie. (Később a török előretörésével, Székesfehérvár elvesztése után Pozsony lett a koronázóváros.)

A XIV. század derekán festett Képes Krónika több miniatúráján még két főpap helyezi a

A koronázási szentmise után a király átvonult egy másik templomba, ahol aransarkantyús vitézeket avatott. Ezután a szabad ég alatt országa megvédésére tett esküt, ennek szimbólumaként a koronázási dombra felvágatva négy kardvágást tett a négy égtáj felé.

A szertartás záróakkordja a koronázási lakoma volt, ahol az ország főurai szolgálták fel az ételeket és az italokat az új uralkodónak.

Koronázási jelvényeink közül a legfontosabb a Szent Korona. Mellette szerepelt még a palást, a jogar, az országalma, a kard. Az egyes tárgyaknak nem volt külön

koronát a király fejére. Később a nádor és az esztergomi érsek koronázott. A szertartás során a királyt olajjal felkenték, felöltöztették első királyunk hagyomány szerinti ruháiba, vállára borították a koronázási palástot. Megkoronázták, kezébe adták a koronázási jogart és az országalmát, karddal övezték, trónusba ültették.

külön szorosan vett szimbolikájuk, de funkciójuk révén (a kard: az ország védelme, a sarkantyú: a lovgiasság, az országalma: a békés országlás jelképe) bizonyos jelentéstartalom kapcsolódott hozzájuk. Az egykori jelvények közül több (így a lándzsa, a papucsok stb.) elveszett, illetve megsemmisült a jelvényegyüttes viszontagságos történelme során.

Szeretet az Isten, aki mindenütt jelen van. Ez egy igazság, ha teljes szívvel hisszük, képes megváltoztatni életünket. Milyen szomorú távol lenni attól, aki mindenütt jelen van.

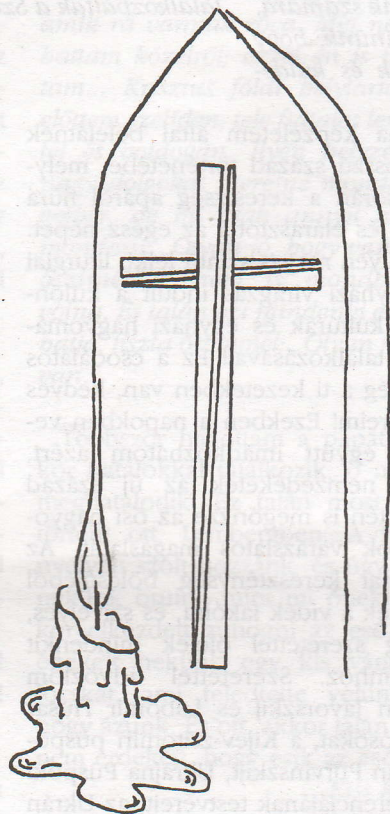
Szent Ágoston

Pusztai Sándor

Feléd

megnevezhetetlenül
 icipici parányi szívünkkel
 vonulva feléd
 ők megtalálják
 a fény a virágok a napsugár
 s a bogárkák
 ők megtalálják
 nem téved el egy sem
 a fák közül
 ők és a madarak
 meg „nézzétek a mezők liliomait“
 ők megtalálják
 s kiegészítik
 az érthetetlen értelmét

ők megtalálják
 s veled maradnak
 az árulók a tékozló fiú
 közülünk való.

Szent-Gály Kata

Mélységből

Hozzád kiáltok sápadt hajnal óta,
 Hozzád kiáltok sorsom Alkotója,
 Mint szél, ha útját nem találja meg,
 – sírok, mint tévedt kisgyerek.

A fészek voltál, otthon és béke,
 S nem látom: arcod fénye merre kel.
 Hangyád a bolyba visszabújhat,
 Odvába a mókus visszafuthat –
 Isten, hajolj szívem szavára,
 Fiad ne vesszen el!

Hozzád kiáltok sápadt hajnal óta,
 – most már sötétvörösre vált az ég,
 s az esti árnyék barnuló színét
 köd rejti, és a messzi, kék hegyekre
 borítja köntösét –

Végy föl kezedbe!

Uram, segíts nekem ezen a héten,

– hogy gyors legyek a dicséretben, és lassú a kritikában,

– gyors legyek a megbocsátásban, és lassú a megítélésben,

– gyors a segítségben és a megóvásban, és lassú a „nem“ mondaságban.

Add, hogy ezen a héten ellenőrizni tudjam az indulataimat, a nyelvemet,

hogy ne mondjak egyetlen kemény szót sem.

Add meg nekem, hogy ellenőrizni tudjam a gondolataimat,

hogy itt is szeretetben tudjak találkozni felebarátaimmal.

Te gondolkodj bennem, ó, Jézus,
 s akkor tisztán és világosan gondolkodom.
 Szólj Te belőlem, ó, Jézus,
 és így gyengéden és igazat szólok.

Te cselekedj rajtam keresztül, ó, Jézus,
 és igazságos lesz a cselekedetem,
 megszentelt a munkám,
 és megszentelt a pihenésem is.
 Töltsd be egész lényemet,
 járd át egész valómat,
 öltö formát bennem,
 hogy a Te hatalmas szeretetedet
 olvassák le rólam.

Add, hogy itt, ezen a földön
 kegyelmed hatalma által
 mindenkinek mindene meglegyen.

A.M. Weigl. Aus dem Gebetsschatz der heiligen Kirche
 /Imák Szentegyházunk kincsestárából/

Pápalátogatás után

Az idei év több szempontból is kiemelkedő volt Ukrajna lakosai számára, közöttük nekünk, kárpátaljaiaknak is. A legnagyobb esemény, ami történt, az II. János Pál pápa Ukrajnában – Kijevben és Lembergben – tett látogatása volt. Lelkileg sokat jelentett az, hogy az egész katolikus egyház főpásztora ellátogatott hozzánk, hogy mi, ukrajnai, kárpátaljai hívei ugyanolyan fontosak vagyunk számára, mint bármelyik más egyházzé. Tudatosult bennünk, hogy része vagyunk a világegyháznak, szerepünk és külde-

tésünk van. A kárpátaljai hívek számára mindkét városba, Kijevbe és Lembergbe is szerveztek zárándoklatokat. A Szentatya szavai bátorítóak, lelkesítőek voltak, megérezhettük az összetartozást. A következő sorokat a pápa Kijevben elhangzott beszédéből idézzük, aztán néhány élménybeszámoló következik azoktól a fiataloktól, akik találkozhattak a Szentatyával.

Neo

Itt, ezen a helyen kezdődött a Rusz megkeresztelkedése. Kijevben kezdte virágzását az a kereszténység, mely – a Rusz határait elérve – Kelet-Európába, az Urálon túlra, Ázsiába is eljutatta az Evangélium tanítását.

Tehát Kijev is „Isten előhírnökeként lépett fel, hiszen sok nép innen kapta a megváltás örömhírét. Szent Volodimir és a Rusz számos lakója Konstantinápoly, a keleti kereszténység központja által vált kereszténnyé, és így a fiatal Egyház részére a nagy bizánci kultúra örökösévé. Ez az első évezred végére tehető. Ekkor Róma és Konstantinápoly két különböző hagyomány szerint, mégis teljes szerteközösségben élt.

„Euntes in mundum – Menjetek a világba“ c. apostoli levelemben írtam: „Kötelesek vagyunk köszönetet mondani Istennek azért az eseményért, mely ma a reményt jelképezi számunkra. Az Isten akarata abban rejlett, hogy az Egyházanya (az egységes egyház) méhébe fogadja a Dnyeper partján található lányt, amely számtalan népet és nemzetet egyesített.“ Azzal, hogy ma a latin hagyomány szerint ünnepeljük az Eucharisziát, visszahozhatjuk azt az emléket, amely szorosán fűz minket a bizánci kultúrához – a Kereszttség közös kupolájának emlékét. Hálásak vagyunk ezért, és továbbra is törekszünk azon közös álláspontok megtalálására, melyek a hagyományok sokszínűsége ellenére is egységes egyházat formálnak belőlünk.

Itt, Kijevben a kereszttség által kezdődött el Ukrajna és régiói ezeréves keresztény történelme.

Ma lehetőségünk nyílt eljutni e történelmi helyszínre, és úgy érzem,

mintha képzeletem által belelátnék tíz hosszú század történetébe, melynek során a kereszttség apáról fiúra szállt, és elárasztotta az egész népet. Ó, milyen magas szintű lelki, liturgiai és egyházi virágzás indult a különböző kultúrák és egyházi hagyományok találkozásával! Ez a csodálatos örökség a ti kezetekben van, kedves testvéreim! Ezekben a napokban veletek együtt imádkozhatom azért, hogy nemzedéketek az új század kezdetén is megőrizze az ősi hagyományok varázslatos magaslátát. Az ukrajnai kereszténység bölcsőjéből tekintek a vidék lakóira, és szívélyes, meleg szeretettel ölelek mindenkit magamhoz. Szeretettel üdvözlöm Marjan Javorszkij és Lubomir Husar bíborosokat, a Kijev-zsitomiri püspököt Jan Purvinszkijt, Ukrajna Püspöki Konferenciájának testvéreit, az Ukrán Görög Katolikus Egyház Püspökeinek Szinódusát, papokat, szerzeteseket és Egyházatokat minden hívét, akik állhatatosan megtartották a hit fényét a legsötétebb időkben is.

Szívélyesen üdvözlöm Ukrajna Elnökét, Leonyid Kucsma urat és a kormány képviselőit. Köszönöm a jelenlétüket.

Isten népe, mely itt, az ukrán földön élsz, hiszel, bizakodsz és szeretsz, újra vigasztalódhatsz az Evangélium által, melyet ezer éve ismeresz. Tekints ma vissza Keresztelő Szent János alakjára, aki az Istenhez és parancsolataihoz való hűség példaképe. Tanúsága és élete által készítette el a Messiás útját. Engedelmesen, bizalommal és önfeláldozóan kövesd őt! Keresztelő Szent János, aki elsősorban az igaz hívő megtestesítője, Illés próféta nyomdokaiba lépve lemond

mindenről, és hogy megértse Isten szavát, a pusztába vándorol, ahonnan hangját hallatja: Krisztus útjának előkészítésére biztat (Mt 3,3).

Ő maga az engedelmesség, me azoknak, akik őt, a prófétát Messiásnak vélik, ezt válaszolja: „Nem én vagyok az, hanem íme, énutánam jő, kinek nem vagyok méltó megoldani lába saruját (Ap.Csel 13,25).”

Ő a következetesség és bátorság megtestesítője, aki az igazságért a bebörtönzést is vállalja, s a végső pillanatban életét is feláldozza.

Ukrajna földje, te az Evangéliumért meghalt vértanúk vérével elárasztott föld, mily sokat bizonyítottál a világ keresztényeinek! Számtalan fiad és leányod járt a Krisztushoz való hűség útján, és számtalan gyermeked vállalta érte a legnehezebb áldozatokat. Tanúságtételük válják követendő példává a III. évezred keresztényei számára!

Nekünk, Krisztus tanítványainak követünk kell Keresztelő Szent János és minden szent, vértanú példáját, s a lélek értékeit kell előtérbe helyeznünk.

Köszönetet kell mondanom a püspököknek, papoknak, szerzeteseknek, akik a népet támogatták, vállalták az áldozatot még a kommunista terror időszakában is.

Köszönöm ezt nektek, és felszólítalak titeket, legyetek továbbra is jó pásztoraik Krisztus nyájának! Kedves ifjúság, légy erős és szabad! Óvakodj az olcsó boldogság délibábjaitól! Kövesd mindig Krisztust, s bár az ő elvárásai nagyobbak, csak általa találsz meg az élet teljes értékét és a lelki nyugalom érzését.

Kedves szülők, egyengessétek

gyermekeitek számára a Krisztushoz vezető utat! Neveljétek őket szeretetben, és éleetekkel hitelesítsétek mindazt, amire tanítjátok őket!

Ti pedig, akik a társadalomban a nevelői és oktatói szerepet látjátok el, törekedjétek a harmonikus egyéniség fejlesztésére, mélyítsék el a fiatalok lelkében az igazságkeresés és együttérzés tulajdonságát!

Külön-külön és együtt is legyetek „a világ világossága“!

Kedves Kijev, válj „Ukrajna világosságává“! Hiszen innen indultak az Evangélium hirdetői, akik évszázadokon keresztül néped Keresztelő Szent Jánosai voltak. Hányan jártak közülük úgy, mint Szent János? Ám az igazságért kiontott vér új keresztény utódokat „csíráztatott“. Reméljük, hogy az új nemzedék is ugyanannyi erővel és kitartással áll Krisztus mellé, mint ősei.

Ukrajna Védnöke, Szentséges Szűz, te ősidőktől fogva mutattad a keresztényeknek az igaz utat. Örködj továbbra is gyermekeid fölött! Segítsd őket, hogy mindig emlékezzenek nevedre, és megőrizzék a kereszttség által elnyert lelki identitást! Segítsd őket, hogy Krisztusban keressék a vigaszt!

Mária, légy kísézője mindenkinek! Isten Anyja, Anyánk, légy velünk! Ámen.

Már találkoztam korábban is a Szentatyával, de az Ukrajnában tett látogatása számomra is jelentős esemény volt. Vártam, készültem rá. Fárasztó volt a lemergi út, de élményteliséggel teli. Ahogy azt a rengeteg fiatal együtt láttam, az jutott eszembe, hogy

van remény... Nem az erőszaké, és nem a széthúzásé az utolsó szó. Hanem a szereteté.

Neo

Nagy ajándéka Istennek, hogy találkozhattunk a pápával. Itt járt nálunk, hogy hirdesse a békét és az egyetértést.

Messziről lehet, hogy egy fáradt, megtört öregembert látunk, aki talán már nem bírja azokat a terheket, amik rá vannak róva. Míg nem látbattam közelebb; ezzel én is így voltam... Krisztus földi helytartója ült előttem szelíden, tele fiatalos lendülettel és boldogan. Ilyen helyzetekben nagy dolgokat szeretne mondani az ember, de mi csak annyit tudunk mondani: „Olyan jó, hogy van.“ Ettől őszintébbet nem is mondhattunk volna. És talán ezt mindenki elmondhatja, tiszta örömmel: „Olyan jó, hogy van.“

Többször hallottam a pápától, amikor fiatalokkal találkozik, ő maga is megfiatalodik. Ez talán most is így történt ott, Lembergben. A fiatalok nyelvén szólt hozzánk, és úgy tudott nekünk örülni, mint mi öneki. Amikor elkezdett zuhogni az eső, ő elénekel nekünk egy kis vándordalocskát, ami feledtette velünk azt, hogy ázunk. És ott, akkor talán senkit nem érdekelt, hogy esik az eső.

Kiss Katalin

Nagy izgalommal készültünk a pápalátogatásra, míg végre június 26-án este ott tolongtunk a munkácsi állomáson, hogy felszálljunk a különvonatra. Némi izgalom árán mindenki

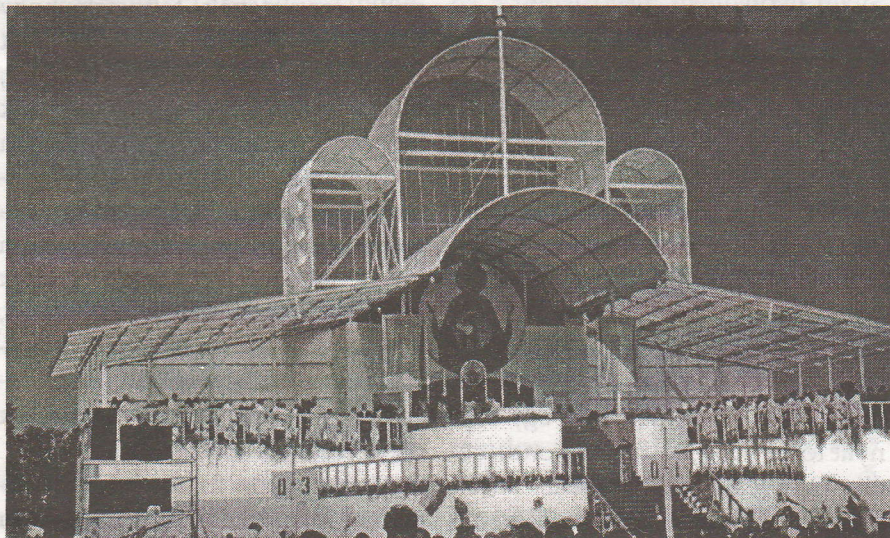
megtalálta a helyét, és elkezdődött az utazás. Éneklés, közös ima, gitározás, beszélgetés – és persze alvás – váltogatták egymást, amíg az éjszaka kelő közepén megérkeztünk Lembergbe.

A sötét éjszakában több, mint egy órát gyalogoltunk, mire megérkeztünk a szentmise helyszínére. Lassan világosodni kezdett, emberáradat hömpölygött a löversenyter felé. Különböző nemzetek, nemzetiségek képviselői vonultak zászlókkal, transzparenszekkel, feliratokkal, végeláthatatlanul. Közben a szektorokban bokáig érő sárban és vízben gázoltunk valamennyien, az éjszakai esőnek köszönhetően. A vízből és a sárból egész nap kijutott, akkora felhőszakadások követték egymást, amelyekből egy is elég lett volna. A szünetekben viszont perzselt a nap, így mulatságosan néztünk ki, víztől ázottan, de pirosra pörkölődve. Életemben először éreztem, hogy a nedvesség fájdalmat is okozhat.

De mindezt már el is felejtettem azóta, csak mint kaland él bennem, ami történt velünk. Ha a pápalátogatásra gondolok, a sok lelkes embert látom magam előtt, amint örül a Szentatyának, és lelkesen éljenez neki. A Szentatya igazi atyaként, nagy örömmel üdvözölt mindannyiunkat, s szavai mindannyiunkhoz szóltak. Különösen az ifjúsági találkozón érződött, mennyire odafigyel ránk: amikor az egyik leggonoszabb eső a beszéd közben kapott el minket, megszakítva az elmélkedést, elénekelte egy esőriogató dalt. Nemcsak hogy fergeteges hangulat keletkezett ettől, hanem még az eső is elállt. Amikor pedig egyszer csak kijelentette: „A pápa szeret titeket!“, kiöblözött a sok ezer fiatal együtt kiáltotta vissza: „Mi is szeretünk téged!“ A pápa jól érezte magát velünk, de mi is vele. A táncbemutatók alatt a szektorokban táncrea is perdültünk a jó hangulattól.

Nagy élmény volt számomra látni és hallani aznap a Szentatyát, aki először látogatott el Ukrajnába. Annyi szentmisén kértük templomainkban: „Istenünk, add, hogy a Szentatya meglátogathassa Ukrajnában élő népedet, erősítse hitét és a testvéri szeretetet!“ Most beteljesedett.

Pözső

„Semmi fájdalomnak nem szabad elvesznie...”

Egy 13 éves kislány 75.000 gyereket és fiatalot motivál, hogy a rózsafüzért imádkozzák

A most következő portrém nagyon szokatlan: az interjú alanya, Magdalena Buczek csak 13 éves, és csak közvetve tudtam vele beszélgetni. Magdalena ugyanis lengyel, én meg, sajnos, nem tudok lengyelül. De kedves emberek segítettek tolmácsolásukkal, és a Szentlélek is bizonyosan besegített.

Magdalenáról már 2 évvel ezelőtt hallottam. Egy lengyel pap mesélt egy különlegesen megáldott kislányról. Mindenképpen írni akartunk róla, de eddig nem jutottunk hozzá egy lengyelországi utazáshoz, így annál nagyobb volt az öröm, amikor véletlenül (?) megtudtuk, hogy Magdalena pár napig Bécsben tartózkodik. Felkerestük. Hazautazása előtt szakított pár órát a velünk való beszélgetésre.

Szavai az emberek szívébe találnak

Amikor a kislány megjelent az anyukájával, meg voltam lepődve. Körülbelül akkora, mint egy hároméves gyerek! És babakocsiban ül, mert járni nem tud.

Arca szelíd bölcsességet sugároz. Hangja csengően tiszta, ártatlan, finom gyermekhang, ami azonnal megragadja a hallgatót. Mások is így vannak ezzel: Maria Guggingban, ahol 2 héttel ezelőtt 400 kivándorolt lengyel előtt beszélt, szavai és hangja a hallgatók szívébe találtak.

„Úgy beszél, mint egy püspök” – meséli Frau Salamon, akinek a családjánál lakott Bécsben. „Szabadon beszélt, minden jegyzet nélkül. A távol állók is láthatóan meg voltak rendülve. A hallgatók közül sokan könnyeztek. És ez mindenhol így

van, ahol beszél.” Ezt jól el tudom képzelni. Jómagamat is mélyen megérintett, amit róla és tőle hallottam: a hangjának a csengése, ahogyan rám nézett, egész kedves lénye. De ki ez a Magdalena?

1988. március 6-án született. Az orvosok 5 napnyi élettartamot jósoltak neki. Nem is akarták a hátsó koponyacsontok nélkül született kislányt az anyának kiadni, akinek lába és térde csont nélküli.

De a szülők – saját felelősségükre – a 6. napon mégis hazavittek a kislányt. Már az első hónapban eltört a csontja. Amint az később kiderült, teste bizonyos ásványi anyagokat, mint pl. a kalcium, egyáltalán nem vesz fel. Ez gyógyíthatatlan betegség. Orvosi szempontból teljes képtelenségnek látszott, hogy Madzia, ahogy őt szeretettel nevezik, megérje a csecsemőkort végéig. Mindennapos harc folyt a túlélésért, minden mozdulat, minden felemelés törést okozhatott – ecseteli az anya. Újra és újra eltört a karja, és a gipsz nagyon nehéz volt a törékeny kis testnek.

Végül a karját egy üreges kereszt formához rögzítették. A combja is eltört, néha a gerince is. Szállítani csak hordágyon lehetett.

Magdalena sohasem panaszkodik, és sohasem türelmetlen

Tehát Magdalenának kezdettől fogva súlyos fájdalmakat kellett elviselnie, és mégis – így mondja az anyja – mindig vidám baba volt. Fél évesen kezdett beszélni. Egy évesen már folyékonyan beszélt. Betegsége és gyenge testi felépítése miatt nem kaphatott fájdalomcsillapító szereket. Azt nem élte volna túl. Ha ismételten egy-egy nyílt törés miatt kórházba került, az alig egyéves gyerek kérte az orvosokat a beavatkozás előtt: „Kérem,

várjanak!” Aztán többször imádkozott: „Úr Jézus, jöjj, adj erőt!” Csak azután, hogy imáját befejezte, vágták le róla a ruhadarabokat és a állították helyre a törést.

Ő mindezt egyedül, az ima által túrta. Teljes öntudatánál állta ki a műtéteket. És gyógyítás közben olyan is megtörtént, hogy további törések léptek fel.

Hogy hány sima törése volt Magdalenának, ezt ma már senki nem tudja. Nyílt, súlyos törése 29 esetben volt. „És – bár néha tetőtől talpig gipszben volt – soha nem panaszkodott” – erősíti meg újra az édesanyja. Magdalena sohasem türelmetlen, soha nem barátságatlan. Egyszerűen felfoghatatlan és mégis igaz, mert mások is állítják. „Hogyan jutok én egy ilyen gyerek mellé?”

„Már egyévesen imádkozott...” „Ez egyáltalán nem olyan szokatlan – kapom a választ –, sok gyerek Lengyelországban az első szavak, mint papa, mama, mellett Jézus, a Szűzanya és az angyalok nevét tanulja meg, tehát tulajdonképpen a beszéddel együtt megtanulnak imádkozni is.” Amennyire Magdalena vissza tud emlékezni, ő mindig imádkozott, de nem magáért, hanem állandóan másokért. Amikor szülei megértették, felfogták, hogy Magdalena az imáit és fájdalmait különböző szándékokra ajánlja fel, szinte sokként érte őket. Ők, akik bizonyos kritikus szituációkban gyakran pánikba jutnak, és Magdalena sorsának feldolgozásával maguknak is problémáik vannak, nem tudták felfogni, hogy kislányuknak kezdettől fogva magától értetődő, hogy életét és szenvedését Jézusnak és a Szűzanyának rendelkezésre bocsátja. Valaki közülünk megkérdezte, hogy miért teszi ezt.

„Mert nagyon fontos minden fájdalmat kihasználni, és semmit nem

hagyni elveszni” – feleli a 13 éves gyermek. „Én kezdettől fogva tudtam, hogy milyen fontos másokért minden fájdalmat felhasználni. Semmi fájdalomnak nem lenne szabad elvesznie” – mondja Magdalena, és ő tudja, hogy miről beszél. Ezt nem olyan valaki mondja el, akinek sejtelve sincs a fájdalomról, nem, aki erről tanúságot tesz, és aki ezt éli, egy kislány, aki születése óta nagyon sokat küszködött a fájdalommal. „Nem kap a szenvedés ezzel egy egészen más értelmet?” – gondolom magamban. Normálisan azt akarjuk, hogy a fájdalom gyorsan és feltűnés nélkül elmúljon, „elvesszen”. És Magdalena éppen ezt nem akarja! „A felajánlás által – fűzi hozzá – a szenvedés könnyebb lett.” És ez vidámbbá teszi őt.

„Látsz te a szenvedéseidben valamilyen értelmet?” – kérdezik tőle. „Igen, magától értetődően.” – hangzik a válasz. „Én szeretettel fogadom el a szenvedést, és nem szeretném, hogy az elvesszen” – ismétli. Ez a mondat számomra beszélgetésünk kulcsa. Nem tudok többé tőle szabadulni. Az anya tovább beszél: „Az idő múlásával Magdalena csontjai olyan porózusak lesznek, hogy egyszerűen elporladnak. Egy orvosnő felvilágosította a családot, hogy az egyetlen megoldás az lenne, hogy a csontvelőn keresztül drótokat húznak, hogy azokat valamennyire stabilizálják. Nem egyszerű műtét, el tudjuk képzelni. Lengyelországban „kap” egy lábat – amiben csont nincs –, drótokkal formázva. A másik lábát az USA-ban operálják meg. Amikor Amerikában az orvosok a felvágott láb szörnyű fájdalom miatt morfiumot kínálnak fel – a dózist egy gomb megnyomásával meghatározhatná magának – visszautasítja azt. „Nekem nincs arra szükségem” – mondja. A figyelemelterelő videokazettákat sem kéri a műtét előtt.

Az Irgalmas Jézus képe és egy rózsafüzér – ez minden, amire a műtét előtt előkészítésképpen

szüksége volt. Majd a képet és a rózsafüzért egy kis zsákocskában a nyaka köré kötteti, és így tolják be a műtőbe. Már a műtét utáni második napon – mindenki számára érthetetlen módon – elhagyhatta a kórházat. Azóta sokkal ritkábban van törése.

„Ami Magdalena imádkozását illeti, imái kicsi korától fogva hihetetlenül érettek és meghatóak voltak” – mondja az édesanyja. Már 3 évesen csodálatos katekéziseket tart szüleinek. Az anya ma már sajnálja, hogy akkor még nem volt felvevő készülékük. Néha csak kibugyogott a gyerekből. Úgy adta tovább, ahogy belőle fakadt, ahogyan ő ajándékul kapta. Milyen szép, hogy a Szentlélek Magdalénának kicsi korától fogva olyan sok adományt ajándékozott! Csodálatos az is, hogy ezeket az ajándékokat elfogadta! Ismét világos lesz bennem: „Isten az ember minden helyzetére különleges adományokat tart készenlétben. Az egyik azt elfogadja, míg a másiknak egyáltalán fel sem tűnik.”

Még négyéves sem volt, amikor karácsonyra egy pap jött hozzájuk látogatóba.

Magdalena őt kérdezte, vajon mondhat-e valamit a súlyos bűnről. A mamának ez egy kissé kellemetlen volt, de a pap meghallgatta. És a 3 éves kislány hosszan beszélt erről a témáról. A pap mélyen megrendült, hiszen ő teológiailag képzett! És ő, a pap nem tudta volna a témát olyan meghatóan megfogalmazni.

Minden találkozó előtt a Szentlélekhez imádkozik

„A Szentlélek a te forrásod?” – kérdezem spontán. Egyértelmű a válasza: „Tudom, hogy nem tőlem való. Nem is akarnám, hogy ezek a szavak tőlem legyenek. Minden gyerekekkel vagy felnőtellel való találkozás előtt imádkozom a Szentlélekhez. Minden találkozás, minden tanítás előtt az ima áll első helyen. Mindennap kérem az Ő fényét és erejét. Belső békét kapok

az ima által, és a Szentlélek nélkül semmit nem szeretnék szólni és tenni. Magdalena egészen visszahúzódik, és engedi magát megajándékozni. Ennek nem az egyéni személyiség hiánya a következménye, hanem egy különösen mély kisu-gárgzás: mentes a bosszúságtól, elégedetlenségtől, panasztól és önsajnálattól.

Magdalena élete egy élet a Szentlélekből, amit az ember mélyebben alig tud elképzelni. És ez megmutatja: „A Lélek az emberileg lehetetlent lehetővé teszi. „Bizonyára ő állt patrónusként a nagy projektnél: a Gyerekek Udvari Rózsafüzér Körénél, amelyről meséltek már nekünk. Tehát most erről, az imakör keletkezése felől kérdeztük.

Ezidáig, amíg Magdalena élet- és szenvedésútja volt a téma, főleg az anya beszélt, most azonban buzgó-ság önti el. Ragyogva meséli: „1997 júliusa volt, a szünidő kezdete.

Lakótelepünk gyerekei az udvaron játszottak. De újra és újra jöttek és imádkoztak velem. Délben megszakitottuk a játékot, és elimádkoztuk az Úrangyalát, aztán egy tized rózsafüzért, majd 3 órakor az Irgalmasság Rózsafüzérét. Egy nap a gyerekek bandát akartak alapítani. Elmesélték nekem, milyen szabályok lennének. Nem nagyon tetszett, amire vállalkozni akartak. Magdalena egy ellenjavaslatot tett: „Nem lenne jobb, ha egy udvari rózsafüzér kört képeznénk?” – kérdeztem a gyerekeket. A szabály egészen egyszerű lenne: minden gyerek kap egy igazolványt, ha megígéri, hogy mindennap imádkozik. Az igazolványt mindenki aláírja, hogy tudja, mit vállalt.

És mit csinált abból az osztályból – őt otthon tanítják –, amelyhez tartozik? Először 12 gyereket nyert meg az imának. Magdalénának ez nem volt elég. Osztályának egy erdei iskolában töltött egy hete ideális alkalmat kínált, hogy további gyerekeket – közöttük ministránsokat – nyerjen az imának.

De egy súlyos csonttörés és tüdőgyulladás veszélyeztették a pro-

jektet. Magdalena Szűz Máriát kérte, hogy tegye lehetővé neki, hogy erre a hétre az osztállyal mehessen. És valóban. Még gipsszel, de elutazott, igazolványokkal a csomagban. A hét folyamán naponta legalább egy tizedet imádkoztak, néha többet is. Az ima szándékai többé kevésbé azonosak a mostaniakkal: a Szentatya egészségéért, Lengyelországért, a misszióért, a meg nem született gyermekekért, az imakörök további fejlődéért, és mindezek előtt a bűnösök megtéréséért, a Maria Rádióért és annak alapítóiért imádkoztak – és azokért a gyerekekért is a táborban, akik nem akartak velük fohászolni.

Azonban ezek nem tudták tartósan kivonni magukat Magdalena meggyőző szavainak és az imának a hatása alól: „Nemde Páter Pio is megmondta – magyarázza most nekünk is –, ha naponta ötmillió gyerek imádkozna, megmenekülne a világ.“ Eddig még nem jutottunk el. De ezen kicsi kezdetek óta a kis imádkozók száma döbbenetesen megnőtt.

A kis imádkozók száma állandóan nő

Elmesélem, hogyan jutott el eddig: egyszer négyévesen Magdalena felhívta a Maria Rádiót. Egy rokonának akart névapjára minden jót kívánni a rádión keresztül. Amikor a rádió igazgatója, aki az adást ez időben az épület kápolnájában követte, meghallotta a finom, világos hangot, a kápolnából a stúdióba sietett. Maga akart a kislánnyal beszélni. Ettől kezdve Magdalena gyakran telefonált a rádióknak. Hamarosan mindenki csodálkozott, hogy a kicsit mindig kapcsolják, a 12 millió hallgató közül. Magdalena mosolyogva mondja: „Először mindig imádkoztam, azután tárcsáztam – és azonnal kapcsoltak.“

„A tábor után a következő történet – meséli tovább – 1997 szeptember 14-ére meghívtak a Maria Rádióhoz. Az igazgató megkérdezte, hogy mivel töltöttem a nyarat. „Gyerekek között imaköröket alapí-

tottam“ – mondtam. Ez nagy hatást tett rá, és meghívott, hogy egy alkalommal majd egy rádióadásban más lengyel gyerekeket is biztassak erre.

Ma már 75.000 gyerek imádkozik Magdalénával.

1998. február 4-én először kerül előben közvetítésre a Magdalénával készült műsor. „És így a Maria Rádióknak és az igazgató atyának köszönhetően a rózsafüzér kör messze túlnőtt a mi udvarunkon“ – mondja Magdalena sugárzó arccal. Megmaradt a neve: Gyerekek Udvari Rózsafüzér Köre még most is, amikor már 19 országban elterjedt.

Hogyan terjedhetett ez ilyen gyorsan? Köszönet a műholdas átvitelnek, mert így Magdalena műsora minden szombat este 19 óra 30 perckor az egész világon hallható. Először Magdalena beszél a rózsafüzér körökről, a problémákról, amelyek felmerülhetnek, és arról, hogyan lehet ezeket orvosolni. Aztán együtt imádkozik a gyerekekkel, és válaszol az egész világból érkező kérdésekre.

Új alapítású rózsafüzér körökről mindenünnen érkeznek hírek. 50.000 igazolványt állított ki eddig – a Szűzanya képével, Kis Szt. Teréz képével és a pápa szavaival – Magdalena nővére, aki vállalta ezt a munkát, és 75.000 a jelentkezők száma. Magdalena legújabbán az interneten is elérhető. Hat nyelven ad felvilágosítást honlapján arról, hogy mit jelent a Gyerekek Udvari Rózsafüzér Köre.

„Milyen kortól lehet valaki a Kör tagja?“ – kérdezem. Mosolyog. „Mihelyt imádkozni tud. De felnőttek is csatlakozhatnak“ – fűzi hozzá. Az ima hatására csodálatos dolgok történnek. Az egyik családban az apa alkoholista volt. Amikor a gyerekek a szabadulásáért imádkoztak, tombolt a másik szobában, és szidta a gyerekeket. Annak a szobának a küszöbét azonban, ahol a gyerekek térden állva imádkoztak, nem lépte át. Egy hét múlva abbamaradt a kiabálás. És néhány hét

múlva az ima idején az apa belépett a szobába, letérdelt a gyerekekhez és velük imádkozott. Befejtette az ivást...

1999 márciusa óta évente Czestochovában találkoznak a rózsafüzér körökhöz tartozó gyerekek. Gyermek százai jönnek össze egész Lengyelországból és más országokból. Az első találkozó alkalmával Lengyelország gyerekekért felelős püspöke úgy nyilatkozott, hogy Magdalena megnyitja szemünket napjaink igényeire, ő a mi időnk Jácintája.

Mi olyan különös ebben a kislányban? Először is megbüntet minden embert, aki azt véli, hogy legyátékosnak lenni egyet jelent a kétségbeeséssel, az életkedv elvesztésével. Mert Magdalena egy feltűnően vidám, elégedett gyerek, hallatlanul erős belső személyiséggel!

Igen, ő örömet és életkedvét átviszi mindenkire, akivel találkozik. Sajnálkozás szóba sem jön, mert szabadabbnak látszik, mint a legtöbb ember, aki ismerem.

És természetesen még sokkal több: a Szentlélekből él, és arról beszél. Mihelyt az imáról, a Szűzanyáról vagy a Szentlélekről beszél, hirtelen minden saját elégtelenségünk világosan és egyértelműen előttünk áll, ámbar egyetlen szót sem mondott hibáról vagy bűnről, és semmi szemrehányást nem tett. És a hallgató egyidejűleg örömet él át, hogy ismét újrakezdhet – éppen a Szentlélekkel.

Ezért az volt az első gondolatom ezzel a 13 éves kislánnyal való találkozásom után: néhány óra Magdalénával felér egy hét lelki gyakorlattal.

Ui.: Egyébként Magdalena nagyon örülne, ha Ausztriában is rózsafüzér köröket alapítanának a gyerekek. Az ötmillióig...

Írta: Alexa Gaspari

Szent Ignác, a nagy realista

Gyakran emlegetik így vagy ehhez hasonló szavakkal a jezsuita rend alapítóját. Aki valaha is foglalkozott Szent Ignác lelkigyakorlatos könyvével, az tudja, hogy így van.

Nem könnyű érteni az ignáci logikát. Sokak számára az a gondolat okoz problémát, amelyet a lelkigyakorlatos könyv elején, a Vezérelv és alapigazság (23. p.) gondolatai közt találunk: „Szükséges ezért, hogy közömbösek tegyük magunkat minden teremtménnyel szemben, ami szabad akarattal döntésére van bízva, és nincs neki megtiltva...“ Közömbösség? Ez bizony eléggé lehetetlennek tűnik. Valószínűleg csak azért, mert tényleg az. Ez a szó valahol azt sugallja a mai olvasó számára, hogy az ókori sztoikus bölcselőkhez hasonlóan közönyös nyugalomban várjuk ki, hogy mi következik. Seneca (+65), aki egyébként már sok vonatkozásban eltért az eredeti sztoikus irányvonalától –, ezt így fejezte ki: „Ha beleegyezel végzetedbe, vezet, ha nem egyezel bele, kényszerít.“ Nem marad tehát más hátra, mint a nagy belenyugvás mindabba, ami történik körülöttünk, hagyni, hogy valamiféle végzet sodorjon bennünket, teljesen elfüggetlenedve érzelmeinktől, mindattól, amit mi szeretnénk.

Szent Ignác azonban egész biztosan nem gondolt ilyenekre. Érdeemes megnéznünk az eredeti latin szöveget is: „Quapropter necesse est facere nos indifferentes erga res creatas omnes, quantum permissum est libertati nostri arbitrii, et non est ei prohibitum.“ Az indifferentens kifejezés már jóval többet árul el arról, amit a szöveg mondani akar.

A közömbös szavunk az elmúlt századok során jelentésváltozáson ment keresztül, amelyek során egyoldalúvá vált. Ha kinyitjuk A magyar nyelv értelmező szótára negyedik kötetét, akkor eljutunk – negyedik

értelmezési lehetőségként – a kifejezés fizikában használatos értelméhez, ami az eredeti latin alak magyarázatához is támpontul szolgálhat: „közömbös helyzet: olyan egyensúlyi helyzet, amelyből a test kimozdítva, új helyzetében is nyugalomban marad: indifferens helyzet (pl. a vízszintes síkon nyugvó golyó helyzete).“

Jóllehet, a közömbös szavunknak ma már egyáltalán nem ez a hétköznapi értelme, mégis ebben a megközelítésben leginkább az, amit az idézett rész ki akar fejezni, a latin szöveg kifejezése alapján is. Leegy-

zelmeket, amelyeket a Lelkigyakorlatos könyv „rendetlen hajlamoknak“ nevez. Ilyen például az unszimpatia vagy harag „A harag rossz tanácsadó“ – ahogy a szólás is mondja). Tehát mindaz rendetlen, ami hirtelen és esetleg elkapkodott döntésre készítené valakivel vagy valamivel szemben.

De akkor mégis mi legyen a szempontunk a választásnál? Elegendő, ha tovább olvassuk a már idézett 23. pontot: „...egyedül azt kívánva és választva, ami jobban elvezet bennünket a célba, amire teremtve vagyunk.“

A keresztény ember számára pedig a cél: „Az ember arra van teremtve, hogy Istent, a mi Urunkat dicsérje, tisztelje és szolgáljon neki, és ezáltal a lelkét üdvözítse.“ Vagyis az kell hogy legyen az alapvető beállítottságom (optio fundamentalis), hogy igyekezzem megtalálni mindig azt döntéseimben, ami az evangéliumok adta úton vezet.

Ezt pedig egyáltalán nem könnyű, és valljuk meg, nem is egy pillanat műve megtalálni. Szent Ignác egy négyhetes – reményei szerint a mindennapi életben tovább mélyítendő – lelkigyakorlat keretében adta ezeket a gondolatokat „iránytű“ gyanánt.

Nem arról van szó tehát, hogy talajt veszítve, mi több, a kereszténységünkben alapvető kegyelmet és reményt kiiktatva egy hideg és személytelen viszonyba süllyedünk a világgal, másokkal és magunkkal is, hanem azt kell látnunk e mögött a kifejezés mögött, hogy a mindennapokban egyre inkább el kell szakadnunk az élet útjain tett lépéseinkben az éntől, azért, hogy őt megtalálhassuk: „Aki megtalálta életét, elveszíti azt, és aki elvesztette az életét énérétem, megtalálja azt.“

Tóth Tamás III. Theol.

Kalocsa-kecskeméti Főegyházmegye

HAZAI HÍREK

Június 23. Felvételi vizsgát tartottak a szeptembertől induló katolikus iskolában. Huszonhárman nyertek felvételt. A többi jelentkezőnek a vizsgabizottság felajánlotta, hogy tanulmányait a II. Rákóczi Ferenc magyar tantervű középiskola párhuzamos osztályában folytathatják.

Június 23-27. II. János Pál pápa Ukrajnába látogatott. Lembergben és Kijevben hívek százezrei vettek részt a programokon.

Június 30. Barotai Urbán ferences atya Huszton aranymisét mondott. Urbán atya biblikus, akinek írásaival az Új Hajtásban is gyakran találkozhatunk. Egy esztendő telt Nagyszőlősen.

Július 11. Európa közepén (földrajzi középpontjában), Terebesfejrátakon (Gyilove) Szent Benedeknek, Európa fővédőszentjének ünnepén tartották a kápolna búcsúját, amelyre Jaczkó József plébános meghívta az egyházmegye püspökét, Majnek Antalt és helynökét, Zsarkovszki Pétert. Ugyanekkor volt, fél évszázad óta először, elsőáldozás is a gyermekeknek.

Július 16. Szinyákon papi találkozó volt, ahol a házigazda, P. Josef Trunk tartott szép elmélkedést a papi méltóságról a papoknak a szentmise után. Utána bemutatta a lelkigyakorlatos házát és a kálváriadombot.

Ugyanezen a napon H. Moszkal, a helyi adminisztráció új vezetője találkozóra hívta az egyházak vezetőit, ahol támogatásáról biztosította őket.

Augusztus 4. Két mikrobusznyi fiatal indult Kárpátaljáról a szegedi Havas Boldogasszony búcsúra az alsóvárosi ferences templomba. A kétnapos búcsú első napján este 6 órakor Majnek Antal püspök mondott szentmisét az ifjúságért. Éjfélkor Gyulay Endre Szeged-csanádi megyéspüspök keresztutat vezetett a templom előtti téren, másnap reggel 9 órakor pedig ünnepélyes szentmisét mutatott be a híveknek.

Augusztus 5. Zarándokcsoport indult Medugorjéba.

Augusztus 15. Nagyboldogasszony ünnepén hét helyen tartottunk búcsút, nagy ünnepségek voltak egész Kárpátalján.

Nővéreink több helyen is beöltöztek, ill. tettek fogadalmat az elmúlt hetekben. Az Isteni Megváltóról nevezett nővéreknél Budapesten Birosz Erika Alfonza (Körösmező) tett egyszerű fogadalmat, és beöltözött Kis Mária Viktória (Beregszász). A Szt. Mári Irgalmas Nővéreknél Esztergomban öltözött be Szopó Livia Anna (Rát), és tett egyszerű fogadalmat Hopák Diána Angelika. A domonkos nővéreknél Melega Gabriella beöltözött, Buda Kinga nővér örökfogadalmat tett.

Vincés nővérek jöttek Szolyvára, akiket a hívek hívtak meg, s akiket ezen a napon vezettek be új házukba Zsarkovszki Péter és Pogány István atyák kalauzolásával. A szentmise egyben István atya szolyvai újmiséje is volt, amely után Péter atya megáldotta a nővérek házát.

Augusztus 17-19. Roska Péter atya mintegy 40 résztvevőnek lelkigyakorlatot tartott Munkácson a Pákházban. A hívők Kárpátalja egész területéről gyűltek össze erre a pár napra.

Augusztus 20. Szent István-napi ünnepségek zajlottak egész Kárpátalján. E napon Mezőkaszonyban és Técsőn tartottak búcsút, Aknaszlatinán pedig 19-én, vasárnap.

KÜLFÖLDI HÍREK

Hivatalos bejelentés: a szentatya szeptemberben Örményországba látogat

Vatikán: Július 21-én, szombaton hivatalosan bejelentette a Szentszék, hogy II. János Pál pápa az örmények megkeresztelésének 1700. évfordulója alkalmából szeptember 25. és 27. között Örményországba látogat. A

szentatya közvetlenül előtte, szeptember 22. és 25. között Kazahsztánt keresi fel. Ismeretes, hogy a pápa múlt februári üzenetében emlékeztetett az örmény nép viszonytárságos történetére, állandó vértanúságára, és arra buzdította az örmény katolikus egyházat, hogy határozottan haladjon előre az ökumenizmus útján. Február 18-án pedig II. János Pál pápa elnökölt azon az örmény liturgián, amelyet XIX. Nerses Bedros, az örmények cilíciái pátriárkája celebrált a vatikáni bazilikában. VR/MK

Két új görög katolikus exarchátus Ukrajnában

Lviv: Lubomyr Husar lvivi bíboros, nagyérsek beszámolt arról, hogy a szinódus ötnapos ülése után két új exarchátust állítanak fel, az egyiket Donyeckben, a másikat pedig Odesszában. Az előbbi kelet-ukrajnai területeket, az utóbbi pedig a Krím-félszigetet foglalja magába. A két új exarcha személyéről még nem döntöttek. VR/MK

Nőtt a világban a vallási és lelkiismereti szabadság elleni cselekmények száma

Róma: Ezt állapította meg a Szenvedő egyháznak nyújtott segítség nevű szervezet éves jelentése, amelyet június 28-án, a római ökumenikus Orosz Központban tettek közzé. Attilo Tamburini, a szervezet olasz főtárgya elmondta: 189 országot vizsgáltak meg az elmúlt évben. A múlt század eseményeit figyelembe véve megállapítható: e területen romló tendenciák érvényesülnek. A Földet öt nagyobb régióra lehet osztani: az iszlám országokban a muzulmán törvények értelmében üldözik a más vallásúakat; a kommunista országokban elnyomják a vallásos csoportokat; a hinduista-buddhista országokban súlyos szociális megkülönböztetéssel sújtják a nem hindukat, illetve nem buddhistákat; azok az országok, ahol a helyi törvények sértik a lelkiismereti szabadságot; végezetül azok az országok, ahol semmilyen diszkrimináció nem érvényesül. Tamburini szerint például Franciaországban is manipulációt alkalmaz az állam, mert egy törvény meghatározza, mi tekinthető normális, illetve abnormális vallási viselkedésnek. A katolikus és protestáns közösség tiltakozott a törvény ellen, ugyanis egy monasztikus szerzetes élete abnormálisnak tekintendő. Végül Tamburini emlékeztetett rá, hogy a XX. század adta a legtöbb vértanút az egyháznak, és a jelenlegi adatok szerint ez a tendencia a XXI. században sem fog változni.

II. János Pál pápa kihallgatáson fogadta a konstantinápolyi ökumenikus patriarchátus delegációját

Vatikán: Szent Péter és Pál apostolok ünnepén újabb találkozás jött létre Róma és Konstantinápoly között, hogy a két egyház közösen ünnepelje azt a művet, amelyet Isten vitt végbe apostolai által. Az ortodox delegáció vezetője Francis Jeremias, USA-beli püspök, vele tartott még Dimitrosz di Xantosz és az ökumenikus patriarchátus szinódusának titkárhelyettese, Elpidoforosz archidia-

kónus. A közös ünneplésben a hit egysége is kifejeződik, így már szokásossá vált, hogy a pápa küldöttei pedig Szent András apostol ünnepén látogatnak el a keleti ökumenikus patriarchátushoz. Ezen hagyományról szólva a szentatya hangsúlyozta, hogy a két egyház krisztusi küldetése ugyanaz. A pápa igen fontosnak nevezte a katolikus-ortodox vegyesbizottság munkáját, amelynek célja a teológiai párbeszéd elősegítése.

Eleutero Fortino, a keresztények egységét előmozdító pápai tanács titkárhelyettese a Vatikáni Rádióknak elmondta: „A delegáció jelenléte egy igen fontos kezdeményezés sikerét jelenti, és megmutatja, hogy a két egyház közötti párbeszéd nem korlátozódik pusztán a teológiai bizottság munkájára. Ahogyan a nagy egyházszakadás a folyamatos eltávolodás hatására következett be, úgy az egységet a közös imában, a kitartó párbeszédben lehet elérni.“

VR/MK

Navarro-Valls szentszéki sajtószóvivő Ukrajnában megerősítette a pápa reményét, hogy Moszkvába látogathat

Lviv: Június 27-én, szerdán délelőtt a Lvivben bemutatott szent liturgia alkalmával Navarro-Valls szentszéki szóvivő találkozott a pápalátogatásra akkreditált sajtó képviselőivel, akiknek megerősítette, hogy a szentatyában rendkívül erősen él a moszkvai út reménye, valamint, hogy a Vatikán szeretné, ha felújítanák a párbeszédet a moszkvai patriarchátussal.

Navarro-Valls közölte azt is, hogy a patriarchátus egy képviselője, ha nem is hivatalos minőségben, de jelen volt a lvivi szent liturgián. Joran Szviridov, ortodox teológia-professzor magánjelleggel vett részt a szertartáson, mert – amint Navarro-Valls fogalmazott – nem akart lemaradni erről a történelmi pillanatról. Szviridov az oltár közelében foglalt helyet, ahol a pápa boldoggá avatta a kommunizmus vértanúit, de természetesen nem koncelebrált.

Az utazást értékelve a Szentszék szóvivője kiemelte, hogy a látogatás kezdeti szakaszában, főként a katolikusok és ortodoxok közötti kapcsolatok álltak a közép-pontban. Az a tény, hogy görög és latin rítusú katolikusokon kívül ortodoxok is bekapcsolódtak a látogatás eseményeibe, olyan légkört teremtett, amely által könnyebbé válik majd a kulturális és vallási hagyományok pluralitásában megvalósuló egység elveinek újrafogalmazása. Az a tény, hogy a szerdai szent liturgián a görög katolikus egyház feje, Lubomyr Husar bíboros is bocsánatot kért és megbocsátott az egymás ellen kölcsönösen elkövetett vétkekért, ebbe a szellemiségbe illeszkedik.

Végül Navarro-Valls a pápa további útiterveiről elmondta: a szentatya programjában nem szerepel Fehéroroszország, amint azt egyesek állították, bizonyos azonban Örményország és Kazahsztán meglátogatása. Az esetleges oroszországi úttal kapcsolatban a szóvivő fontosnak mondta a párbeszéd újakezdését, mely, szerinte, most abba az irányba fog haladni, hogy felülvizsgálják, van-e a prozelitizmusnak és az erőszaknak – mellyel az ortodoxok vádolják a katolikusokat – valós alapja.

VR/MK

Jónás

Vajjazék vajjomer böninivé mittaam hammelech ugdolajo lémor haadam vöhaböhéma habakar vöhozón al-jitamü möuma al-jiru umajim aljistu. „A királynak és nagyjainak határozatából mondatik: „Az ember és a barom, a marha meg az aprójóság ne ízleljenek semmit, ne legeljenek s vizet ne igyanak!“ Vöjtkaszu szakim haadam vöhaböhéma vöjikru el-elohim böchazka vöjasuvu is middarko hra uminhechamasz aser böchapéhem. „S takarják magukat zsákokkal az ember és a barom, és szólítsák az Istent erővel, és térjenek meg, ki-ki a gonosz újtjáról meg az erőszaktól, mely a markukban van!“ Mi-jódé jasuv vönicham haelohim vösav mécharon apo völo novéd. „Ki tudja, hátha fordul, és megbánja Isten, és megtér föllobbant haragjából, hogy ne veszszünk el.“ Vajjarö haelohim et-maszéhem ki-savu midarkam haraavajjinachem haelohim al-haraa aser diber laaszot-lahem völoasza. „Látta Isten tetteiket, hogy megtértek gonosz újtjokról, és meggondolta Isten a veszedelmet, melyet tenni akart velük, és nem tette meg.“

Vajjera el-Jóna raa gdola vajjichar lo „És rosszul jött Jónásnak, nagyon rosszul, és bosszantotta őt.“ Megint

előfordul a „nagy“ szó (gadol). Érdekes összeszámolni, hányszor. A „raa“ (200-70-5) nemcsak rosszat, hanem bajt is jelent. Ebből az ige: „jéra“ = bántotta, rosszul esett neki. Talán Jeremiás még az a próféta, akinek a szívébe ennyire bele lehet látni. Minden krisztushívő: próféta. Tanulhatunk Jónás esetéből. Elsősorban azt, hogy a mostani problémáját is Isten elé viszi, imádkozik: Vajjipallél el-Adonáj vajjimar anna Adonáj halo-ze dvari ad-hejőti al-admati al-kén kidanti livroach Tarsisa ki jadata ki ata él-chanun vörachum erech maim vörav-cheszed vönicham al-haraa. „És imádkozott az Örökkévalóhoz és mondta: „Ó, Örökkévaló, nemde ez volt a beszédem, ameddig a földemen voltam! Azért elejét vettem megszökve Tarsisba, mert tudtam, hogy te kegyelmes és irgalmas Isten vagy, hosszan tűrő és bőséges a szeretetben, aki meggondolja a veszedelmet.“ Rokonságot találunk Jeremiással és Tóbiással a következőkben: Vöata Adonáj kachna et-nafsi mimeni ki tóv móti méchajaj „Most tehát, Örökkévaló, vedd el, kérlek, tőlem az életem, mert jobb a halálom, mint az életem!“ Vajjomer Adonáj hahétév chara lach. „Mondta az Örökkévaló: „Hát jó az, hol bosszant az téged?“ Jónás nem felel az Örökkévalónak, hanem cselekszik: Vajjécé Jóna min-hair vajjésev mikedem fair vajjaasz lo sam szukka vajjésev tachteha baccél ad aser jire ma jihje bair vajman Adonáj-Elohim kikkajon vajjaal méal löjóna lihiot cél al-roso löhaccil lo méraato vjijismach Jóna al-hakkikajon szimcha gdola „És kivonult Jónás a városból, és letelepedett a várostól keletre, és készített ott magának sátrat, és leült alatta az árnyékban, míg meg nem látja, mi lesz a várossal.“ „És

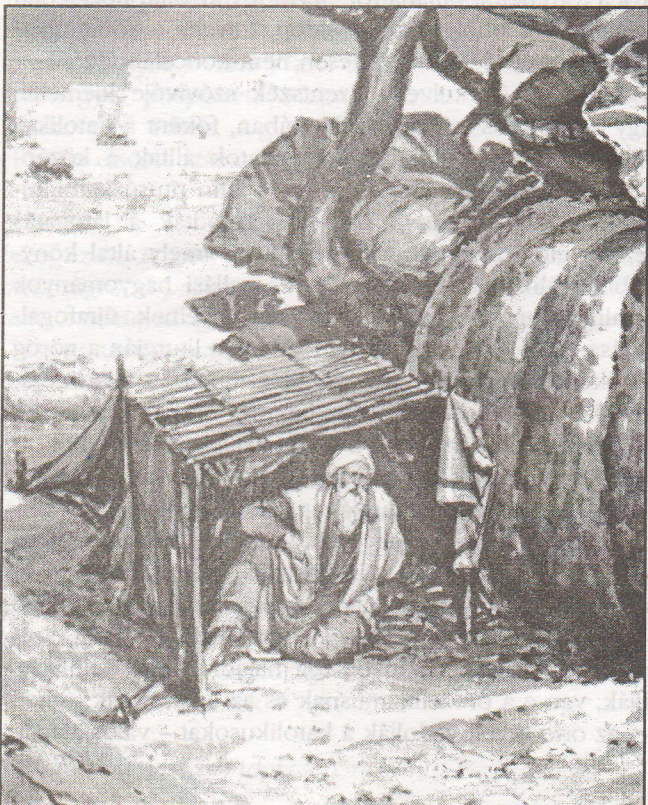
rendelt az Örökkévaló Isten egy kikájont (repkényt) az felnőtt Jónás fölé, hogy árnyék legyen a feje felett, hogy megmentse őt a bajától. És örült Jónás a kikájón miatt nagy örömmel.“ Vajmán Haelohim tolaat baalot hassachar lammacharat vatach et-hakikajon vajjijvas „És Isten rendelt egy férget, midőn fölkelt a hajnal másnapra, az megverte a kikájont, hogy elszáradt. Vajhi kizroach hasemes vajömán Elohim ruach kadim charisit vatach hasemes al-ros Jóna vajjitallaf vajjisal et-nafso lamot vajjomer tóv moti méchajaj. „És lőn, amint kisütött a nap, rendelt Isten tikkasztó keleti szelet, és megverte a nap Jónást a fején, és ájuldozott, és halálra kívánta a lelkét, és mondta: „Jobb a halálom, mint az életem!“ Vajjomer Elohim el-Jóna hahétév chara-löcha al-hakikkajon vajjomer hétév chara-li ad-mót. „Ekkor szólt Isten Jónáshoz: „Hát szép az, hogy bosszant téged a kikájón dolga?“ „Bosszant engem mindhalálig.“ Vajjomer Adonáj ata chaszta al-hakkikajon aser lo-almalta bo völo giddalto seven-lajla haja uvin-lajla avad. „...s mondta az Örökkévaló: „Te siratod a kikájont, amellyel nem bajlódtál, s amelyet nem neveltél föl, amely egy éjjel lett, és egy éj alatt elpusztult.“ Vaani lo achusz al Ninövé ha ir hagdola aser jes-bah harbé mistém-eszré ribó alom aser lo-jada bën-jömino lizmolo uvhéma raba. „És én ne sirassam Ninivét, a nagy várost, amelyben tizenkétszer tízezer embernél több van, aki nem tud különbséget tenni a jobbjára és baljára között, meg sok barom!“

Mt. 12,39-41: „A gonosz és házasságtörő nemzedék jelet kíván, de nem kap más jelet, csak Jónás próféta jelét. Mert amint Jónás a cethal gyomrában volt három nap és három éjjel, úgy lesz az Emberfia is a föld szívében három nap és három éjjel. A ninivei férfiak föltámadnak majd az ítéletkor ezzel a nemzedékkel együtt, és el fogják ítélni azt, mert ők megtértek Jónás igehirdetésére, és íme, nagyobb van itt, mint Jónás!“

Ez a nemzedék gonosz nemzedék. Jelet kíván, de nem kap más jelet, mint Jónás próféta jelét. Mert amint Jónás jel volt a niniveiek számára, az Emberfia is az lesz ennek e nemzedéknek.

Mt 16,17: „Boldog vagy Simon, Jónás fia!“

Urbán testvér

Hamvas Béla

Már régen elhatároztam, hogy megismertetem a kedves olvasókat néhány olyan szerzővel, illetve azok egy-egy művével-gondolatával, melyeket elgondolkoztatónak, megfontolandónak, néha újszerűnek, talán felforgatónak, de ugyanakkor nagyon értékesnek látunk.

Az egyik ilyen szerző egy nagy magyar polibisztor, Hamvas Béla. Az ő felfogása, gondolatai szétfeszíteni látszanak azt a keretet, amelyet a hagyományos katolikus teológia állított fel, de ha jobban elmélyedünk bennük, akkor olyan mélységre találhatunk, egy olyan horizont nyílik meg előttünk, amelyre nem is gondoltunk. Gondolatai nagyon is keresztények, nagyon is katolikusak.

A most élénk tárurolt részlet a Titkos jegyzőkönyvből van. Nem a művet szeretném elemezni, mert ahhoz sem elegendő tudásom, sem hozzáértésem nincs, csak egy részletet szeretnék ismertetni belőle, egy gondolatot. Nem többet. Íme...

„Bizonyos, ha mindaz az igazságtalanság, amit ma elkövetnek, méltó és egyenértékű megtorlásban részesülne, a földnek napjában hetvenhétszer meg kellene nyílnia, és a tengernek hetvenhétszer kicsapnia medréből, és mélységek tüzének hetvenhétszer fel kellene törnie, és az égről hetvenhét csillagnak le kellene zuhannia. És nem az a hajmeresztő, hogy az igazságtalanság megtörténik, a hajmeresztő az, hogy a megtorlás elmarad. A felbőszült gonosztevők maguk is megrettenve ámulnak. Íme, szabad. Nem szakad le az ég. Meg van engedve. A hajmeresztő nem az, hogy az igazságtalanság megtörténik, hanem, hogy szabad, és hogy meg van engedve. Amikor valaki egy vagy több ilyen cudar igazságtalanságot elkövet, kitapinthatóan érezni, hogy a világ megborzong, és valakinek a keze ökölbe szorul. De nem sújt le. Még nem. Még szabad. Meg van engedve, hogy terhes asszonyokat rugdaljanak, és öregek csontjait összetörjék, és a havas fagyba egész városokat kitaszítsanak röhögve és diadalmasan, és egész országokat fölperzseljenek – és mindezt a törvény látogatásával, és mindezt kenetteljesen, sőt vigyorogva, sőt elméletekre hivatkozva, sőt énekelve és géppisztolyosan,

sőt mindezt az igazság nevében; ez a hajmeresztő, hogy ez szabad, és a megtorlás elmarad. Mi volt Szodoma és Gomorra ehhez képest? Bagatell. Azt a tűz elemésztette, s ez itt, a mértéktelenül borzasztóbb, ez itt szabad, és meg van engedve. Ez a hajmeresztő, és nincs megtorlás, és az igazságtalanság szabad, és meg van engedve.

Ez az, amit ma el kell viselni. Tudni, hogy ez most szabad. Eltűrni, és nem bosszúért imádkozni, és nem gyűlölni, hanem egyre szorosabb szövetségben állni az Úrral.

Elviselni a borzalmat és az undort, és a háborgást és a tiltakozást, és a rémületet és a reszketést. Tromos kai phobos. Elviselni, hogy az egész emberiség a sötét megsemmisülésbe lohol. Siess a dúlásra, siess a prédára! Látni, hogy íme, az Antikrisztus országa jön, és jön, és jön, és ez a nihil és a fantazma országa. A személytelen. A valótlán. A nem létező. Az Antikrisztus a nem létező sötét örületének káprázata. A megszólíthatatlan. Mert a valóság: a világosság. Isten az egyetlen valóság. Szövetségben állni a világossággal. Nem törődni azzal: a menny az irtózatból leszakad vagy sem, a tenger kicsap vagy sem, és ez most szabad. Biztos, hogy Szodoma és Gomorra ehhez képest vicc volt. Az özönvíz a földre kisebb dolgokért szakadt. De nem fontos az özönvizet kérni. Nem fontos gyűlölni. Az Úrral kell szövetségben állni. Ez Henoch magatartása, Henoché, akit az Úr kamasznak hívott, a hajnal és a harmat gyermeke volt, aki Matatron és a lelkek helytartója, látta a Megváltót, az Úrral szemtől szemben állt és beszélt vele. Az Úrban való megrendíthetlenség kell, és nem a pillanat csábjainak való bűvös bókálás. Csak százezer évre érdemes berendezkedni. Henoch tudta.

A szörnyű kérdés ez: miképpen van, hogy mindaz az igazságtalanság, ami ma történik, meg van engedve? Az ember nem szívesen, csak legvégső esetben nyúl eszkatológiai kategóriákhoz. Hiszen, ha lehet, a dolgokat nem kell ilyen magasan venni, egyszerűben is meg lehet érteni és fogalmazni. Főleg a nagy dolgokat minduntalan előrangtatni. Nem is ízléses. De, kérem, próbálja valaki azt, ami egy idő óta, s most egyre nagyobb vehemen-

ciával, kibontakozóban van, próbálja másként megérteni és megmagyarázni. Akár a szcientifizmus bármelyik elméletével, akár valamilyen filozófiával. Milyen üres és szánalmas. Ez a helyzet így, ahogy ma fennáll, és amilyen irányt vesz, már csakis és egyedül a végső kategóriák segítségével érthető. Ehhez minden egyéb magyarázat szűk és erőtlén, kicsiny és fals. Az ember, bármilyen vonakodva és kelletlenül, de kénytelen az eszkatológiához nyúlni, és azt mondani: mindaz, ami történik, csak úgy érthető, ha feltételezzük, ez az Apokalipszis végső szakasza, ez az Antikrisztus elszabadulásának kora, ez az, amiről János apostol beszélt, amikor azt mondta, minden nép fölött adatott neki felsőbb hatalom – kai edothé auto exousia.

Ez az a kor, amikor az az igazságtalanság, amelyet máskor az ég és a föld hatalmai megtoroltak, most meg van engedve és szabad.

A kérdés ez: miképpen van, hogy mindaz a hajmeresztő igazságtalanság, ami megtörténik, megtorlatlan marad, és azon mi nem tudunk segíteni? A válasz ez: az igazságtalanság megtorlatlan marad azért, mert ez most meg van engedve. Szabad, azért, mert ez az Apokalipszis végső szakasza, és az Antikrisztusnak fensőbb hatalom adatott. Exousia.

A morálprédikáció, akárki tartja, pimaszság, de ha zsvány tartja, akkor az ember mérgében fákat tépne ki.

El kell viselni. Ez most szabad.

Valljuk be, sohasem voltunk valami okosak, de most, mint a tökhülyék állunk itt. Tökhülyén állunk itt és tehetetlenül, és kétségbeesetten és jajgatva, és a borzalomtól megszürekülve, és nyelvünket a fájdalomtól összerágjuk.

Mindnyájan azt hittük, hogy a Gonosz majd valamilyen élő emberi és történeti alakban fog megjelenni, sokan még azt is hitték, hogy az egész majd kedvező fordulatot vesz, az Antikrisztus és örültjei észre térnek. De nem tértek meg. Ou metanoésan. Azt senki még csak nem is sejtette, hogy az Antikrisztus nem térhet meg, mert nem élő személy, történeti lényben nem is inkarnálódhat, mert éppen a személytelen és a nem létező. Hatszázhatvanhat.

Nem mintha ebben valami vigasztaló

lenne. Sőt. Így még kevésbé fogható meg. Egyáltalán, meg se fogható. Az egyetlen, amit tenni lehet, az, amit Henoch tett, nem gyűlölni, hanem szövetségben állni az Úrral. Meg van engedve? Igen. Hajmeresztő, hogy ez most szabad. De szabad. El kell viselni, és a szövetséget még szorosabbra venni. Belebújni az Úr ölébe, és a boldogtalanokért, akik a fájdalomtól nyelvüket összerágták, de nem tértek meg, imádkozni.

Az Antikrisztus nem térhet meg, mert nem személy, s így személyes elhatározása sincs. Sohasem fog testet öltetni, és a történetbe nem fog belépni. Annyiban van jelen, és neki csak annyiban van hatalma, sőt fensőbb hatalma (exousia), amennyiben élő emberi lény őt szolgálja és neki meghódol, és magában neki helyet és teret enged, és amennyiben az élő emberi lény személytelenné, valótlaná és szellemtelenné válik, és sötét lesz és fantasztá, és megőrül és lohol. Siess a dúlásra, siess a prédára! Nyomorult; siess, hitvány, bőszi, gonosz, aljas, szerencsétlen szegény bolond. Jaj annak, aki a személytelennek csak mustármagnyi helyet ad, aki odaadja neki akarát és képzeletét, aki a nem létezőnek létet ad, aki a sötét semmit magában felébreszti. „A sivatag nő és nő” – szól Nietzsche, s jaj annak, aki magában sivatagot rejteget. Jaj nekünk, mert senki sincs közöttünk, aki magában sivatagot ne őrizne, aki ne adta volna neki el valamijét. Mindnyájan együtt alszunk a rémmel. Megismertük tilos és szentségtörő közvetlenséggel, és a megsemmisülést magunkhoz öleltük, és mindnyájan, kivétel nélkül ma itt a személytelenség sötét örületében élünk és alszunk. Mind olyanok vagyunk, mint a katonák, akik parancsra saját apját lelövi, mert parancsra személyes életünket kikapcsoljuk és meghunyászkodunk, és szívtelenek, és embertelenek, és értelmetlenek, és katonák, és személytelenek vagyunk, a valóságról lefejtve és elvontan, absztraktnak, sivatagban, és meg vagyunk tömve a nem létezővel, az úgynevezett eszményekkel, és hazudunk, és át vagyunk szöve a személytelen fogalmak ezreivel, és minden második szavunk az, hogy izmus. Nem izmus. Nem ság és ség. Nem kereszténység. Nem krisztianizmus. Jézus Krisztus személye. Nem istenség. Az Élő Isten.

Ahogy Henoch mondta, a hajnal és a harmat gyermeke, aki vele szemtől

szemben állott. De mi tömeg vagyunk, és publikum, és csöcselék, és személytelen söpredék, statisztikai adat vagyunk, és ha parancsot kapunk, személyünket kikapcsoljuk, magunkat megszólíthatatlanná tesszük, apánkat lepuffantjuk, és cirkuszban karikákon ugrálunk át a nem létező néző, az üres színház előtt a várható cukorért és az ostortól reszketve, bár mindnyájan régen tudjuk, hogy nincs néző. Nincs néző, és a cirkuszigazgató szintiszta örült.

Egészen más feladat lenne, persze, életünkben minden személytelenségi attitűdöt kielemezni, például azt, hogy az a bizonyos katonák, mikor a puskát apjára ráfogja, miképpen válik személytelenné, és hogy a hivatalnok íróasztalánál miképpen kapcsolja ki személyét, és a tanár a katedrán milyen személytelen, és a tudós és a pap a szószéken milyen személytelen, és absztrakt, és fiktív, és örült, és milyen komikus, és komédiás, és hazug, és főképpen milyen megszólíthatatlan, és a sajtó és a művészet is milyen fikció, mennyire a publikum (az üres cirkusz) előtt áll, és milyen mélyen, mélyen a nihilbe merült, és nincsen sehol. Életünket ez a személytelenségi attitűd egészen kimarta, és személytelenül gondolkozunk és érzékelünk, és egész mitológiát építettünk, a szcientifizmust, amely a személytelen, Istentől és embertől független világ blöffjét kitálalta. Blöff. Valótlan, és hazug, és nem létező nem lehet létező. De jaj nekünk - létező lehet a nem létező. Ez a borzalom. Részleges testet öltésre mindnyájan lehetőséget biztosítunk, amikor a személytelenségi attitűdöt, mint hivatalnokok, katonák, tudósok, gondolkozók felvesszük, és amikor a prédára és a dúlásra sietünk, és fantaszták vagyunk, és a sivatag van bennünk. Akkor nem létezők vagyunk, és a halálban vagyunk. Valódiság nélkül. Mert az egyetlen valóság Isten. Minden egyéb káprázat, és nem létező, és örület.

Atyám, bocsásd meg, hogy oly sokáig személytelennek hittelek, pedig te vagy az egyetlen valóság, és te vagy a Szellem és az Atya, hallgass meg, és ne tedd magad megszólíthatatlanná, hallgass meg e boldogtalanokért és magamért, hogy a fájdalomtól összemart nyelvvél hozzád szólok. Hálát adok neked, amiért megengedted, hogy a megsemmisülés szörnyetegét megismerjem. Én is vele aludtam sötét éjszakákon tilos és káromló ölelésben, és

magamban a sivatagot tápláltam, mert ez az utolsó idő, amikor a rémet minden léleknek meg kell ismernie, és az utolsó tapasztalat, hogy a megsemmisüléssel együtt kell aludni, és az Antikrisztust mindenkinek meg kell próbálnia. Nincs út vissza a paradicsomba, és nincs kerülő, és nincs remény a javulásra. Minél gyorsabban át kell esni e napokon, hogy a te országod eljöhessen. Nem tiltakozom, és nem menekülök, és nem választom a könnyebbet, és nem térek ki előle. Magamra veszem, és köszönöm neked, hogy e nehéz sorsra méltónak találtál. De nézd, Atyám, e gyámoltalanokat, akik nem tudják, mi történik, erősítsd meg az én hangomat, hogy az én szavam mennydörögjön, és meghallják azok, akiket a sivatag még nem nyelt el, hogy az Antikrisztusnak helyet ne adjanak, neki meg ne hódoljanak, és felébredjenek! Boldogok, akik e végső napokban szenvednek, és akiket az irtózat összeráz, és akik a rémet nem szolgálják, és akik ezt tudják és elviselik, hogy a borzalom meg van engedve, akik nem botránkoznak és nem javítgatnak, és nem háborodnak fel és szenvedésükért nem láznak, és a tiltakozástól nem vakulnak el, és nincsenek megsértve, hanem tudják, ez most szabad, és meg van engedve, és ki vagyunk adva neki. Jaj nekünk, hogy ez most szabad, és reszketünk. De jaj azoknak, hogy ez most szabad, és diadalmaskodnak. Nekik a végleges jaj. Nem fontos ellenállni. Nem fontos elmentmondani. Nem fontos szembeszállni. Könyörögni kell a becsapottakért mert e boldogtalanok áldozatul estek. Engedd meg, Atyám, hogy észre térhessenek! S azok, akik a földet ma igazságtalansággal bemocskolták, azok az Antikrisztus szolgálói és démonok, Istenhez való hasonlóság nélkül, a személyes lét életszentségének bélyege nélkül. Ez az életszentség beszenyenezése. Amit mi bűnnek hívunk. Erősítsd meg e szavak hatalmát, és a tűzőzön előtt még legyen türelmed, és adj nekik erőt és időt, hogy észre térhessenek. Tedd őket megszólíthatóvá! A léleknek nincs, és nem lehet teljes üdve, ha van egy, egyetlenegy, aki elkárhozott. Nincs, és nem lehet békéje senkinek, amíg van egy, egyetlenegy, aki szenved. A világ száma betelt. Az utolsó napokhoz értünk, ne hagyj el bennünket a sötétségben és a sivatagban, hogy megláthassuk a te országodat! Ámen.“

Királyházi nyári táborunk

Királyházán már „törzsvendégeknek” számítunk, hiszen a négy évvel ezelőtti legelső nyári hittan-táborunk is a királyházi kurátor, a szeretetteljes Imre bácsi szíves invitálására a még berendezés nélküli plébánián zajlott. Idén augusztusban is erre a plébániára esett Marianna néni választása, és nem bántuk meg. Most már óvodai környezetben tölthettük igen jókedvűen a nyári vakáció csúcseményét. Ez alatt az időszak alatt két névnapját és egy születésnapját ünneplő társunkat is köszönthettük, akiket Marianna néni játékkutyával lepett meg. A tábor többi „lakója” sem akart kimaradni az „óvodásdiból”, és már csak nosztalgiaiból is – ideiglenesen – „felszerelkeztünk” egy-egy óvodai játékkal.

Táborozásunk másnapjára vártuk a kiskorú ifiket, kórusunk tagjait, akik a balatoni vendégeskedésük után, sajnos, már megterhelőnek érezték a királyházi folytatást. De mi biztos mondhatjuk, szívből sajnálhatják, ugyanis mi nagyon jól éreztük magunkat itthon, Kárpát-alján is. Sőt, olyannyira, hogy most az olvasóknak is hírt akarunk adni arról.

A tábor folyamán a napok első felét a reggeli szentmise, majd a változatos elmélkedések töltötték be. Az elmélkedéseket nagyon élveztük, mert mélyen megérintettek mindannyiunkat. Még azokat is, akik számára korábban a lelki elmélyülés nehezen ment. Ebédre finomabbnál finomabb falatokat kaptunk, amelyeket Babci és Nati néni remekeltek naponta számunkra. 10 nap után az eredmény jól érzékelhető volt: legalább 2 kilót hízott mindegyikünk.

A nappalok második felét a fürdés és különféle játékok tették kellemessé, szórakoztatóvá. Szebi, a „vízi kacsánk” szebbnél szebb fejeseket ugrott a Tiszába Marianna és Babci néni aggodalmaskodásai és rosszállásai ellenére. A hosszúra nyúló esti beszélgetések után sohasem sikerült „eltakarodni” a kijelölt 10 óra körül, pedig az ébresztő már „hajnali” 7.30-kor reggeli tornára szólított.

Felejthetetlen marad rendkívüli esti szentségimádásunk, amit egyik nap újra megismételtünk, a reggeli zsolozsmázás, a hegymászás meg az óvodai hinta, amely törzshe-lyünké vált.

Szívből jövő köszönetet mondunk Püspök Atyánknak, aki lehetővé tette ezt a táborozást, Tihamér atyának, aki, ha csak tehetett, meglátogatott minket, Marianna néninek, aki vállalta a tábor szervezését, vezetését, és persze Babci és Nati néninek, akik a finom fogásokkal elkápráztattak minket.

Hazatérve egyöntetű a véleményünk: az eddigi négy táborunk közül ez volt a legsikeresebb. Istennek legyen érte hála!

A nagyszülősi ifik

Jézus imaélete

Bámulatos, hogy az Úr Jézus, ki lényegileg egyesülve volt az Atyával, mennyire egyszerű imaéletet élt. Ha rejtteni akart, isteni jellegét kellett elsősorban elrejtene. „E fiúból pap lesz, akárki meglássa!” – mondja a költő. Az élet szokványos formáiból kilépő ember feje fölött a választottság és nagyra hivatottság nimbusza kering. Ha e nimbuszt akarta az Úr elkerülni – márpedig akarta –, akkor nem tehetette, hogy elvonuljon az élettől, s magányt keresve órákat töltsön elmélkedésekben és imádságokban. Azt sem tehetette, hogy a túláradó emberi szív szokatlan szavaival és lelkesült érzés lángoló buzgalmával szóljon az Istenről és az isteni dolgokról. Még sok szentnél is mennyi túlfűtöttséget lehet tapasztalni, valahányszor imádkoznak. Hát még a nem szenteknél! Szokatlan szavak, szokatlan gondolatok, szokatlan imamódok jellemzik azokat, akik magukat közelebb vélik az Istenhez. Az ilyenekre szokták mondani: ez imádságos ember, ez szent ember! Jézusnál ezt sem falubelije, sem rokonai nem állapíthatták meg, különben később másként kezelték

volna, és természetesnek vették volna isteni elhivatottságát.

De ő ezt nem is igényelte. Hiszen nem mutathatott más példát, aki ezt mondta: „Te pedig, mikor imádkozol, menj be kamrádba, és ajtót betéve imádkozzál Atyáddhoz a rejtékben (Mt 6,6).” Persze ez nem azt jelenti, hogy Jézus nyilvánosan sohasem imádkozott.

Alávetette magát azoknak az imamódoknak és imaszokásoknak, amelyek az akkori vallási élet kereteiben éltek. Noha ezek az imaformák mérhetetlenül alacsonyabbak voltak isteni lelkének megfelelő imáinál, mégsem tért el tőlük. Erre különben maga is utal egy helyen: akkor, mikor Keresztelő János elé járul és odaáll a Jordánban János keze alá. De János vonakodott, mondván: „Neked kell engem megkeresztelned és Te jössz énhozzám?” Felelvén pedig Jézus mondá neki: „Hagyd el ezt most; mert így illik teljesítenünk minden igazságot (Mt 3,14)”, azaz minden előírást. Tehát nem azzal kezdte, hogy felrúgta a törvényt, hanem „a törvény alattvalója lett (Gal 4,4)”, az akkori szokások kereteibe illeszkedett.

Nem csak imádkozását tudta elrejtteni a szokásos formák alá, de istenélményének hevét és melegét is. Az evangéliumokon áttüzel Jézus istenszeretetének forrósága; de nézzük meg imáit: mily egyszerű szavak alá rejtí mindezt. A Miatyánk lapidáris szavai mellett nem sok imádságát jegyezte fel a szentírás. De ezek – a legutolsó főpapi ima kivételével – nem többek az általa dicsért vámos imájánál, melyben a megszólítás csak egyszerűen ennyi: „Isten!” (Lk 18,13). Sehol semmi elragadtatást jelző szó, sehol semmi ömlengés és áradozás. Mintha csak be akarta volna mutatni, amit ajánlott: „Imádkozván pedig ne szaporítsátok a szót, mint a pogányok (Mt 6,7).” A Getszemáni kertben végzett imájáról Isten íratta meg: „Imádkozék, ugyanazon beszédet mondván (Mk 14,39).”

Nem is tudunk hová lenni az ámulattól azon, milyen szemérmesen rejtette el Jézus Isten-látásának örömét, Istenben való egységének lelkesültségét és kegyelemmel való telítettségének lelkendezését.

IGELITURGIKUS ÚTMUTATÓ – SZEPTEMBER

1. 1Tessz 4,9-11; Mt 25,14-30	16. Kiv 32,7-11.13-14; 1Tim 1,12-17; Lk 15,1-32
2. Sir 3,19-21. 30-31; Zsid 12,18-19,22-24a; Lk 14,1.7-14	17. 1Tim 2,1-8; Lk 7,1-10
3. 1Tessz 4,13 -18; Lk 4,31-37	18. 1Tim 3,1-13; Lk 7,11-17
4. 1Tessz 5,1-6.9-11; Lk 4,31-37	19. 1Tim 3,14-16; Lk 7,31-35
5. Kol 1,1-8; Lk 4,38-44	20. 1Tim 4,12-16; Lk 7,36-50
6. Kol 1,9-14; Lk 5,1-11	21. Ef 4,1.11-13; Mt 9,8-13
7. Kol 1,15-20; Lk 5,33-39	22. 1Tim 6,13-16; Lk 8,4-15
8. Mk 5,1-4a v. Róm 28-30; Mt 1,1-16.18-23	23. Ám 8,4-7; Tim 2,1-8; Lk 16,1-13;
9. Bölcs 9,13-19; Filem 9b-10.12-17; Lk 14,25-33	24. Bölcs 3,1-9; Mt 10,28-33
10. Kol 1,24-2,3; Lk 6,6-11	25. Ekd 6,7-8.12b.14-20; Lk 8,19-21
11. Kol 2,6-15; Lk 6,12-19	26. Ekd 9,5-9; Lk 9,1-6
12. Kol 3,1-11; Lk 6,20-26	27. Agg 1,1-8; Lk 9,7-9
13. Kor 8,1b-7.11-13; Lk 6,27-38	28. Agg 1,15b-2,9; Lk 9,18-22
14. Szám 21,4-9 v. Fil 2,6-11; Jn 3,13-17	29. Dán 7,9-10.13-14 v. Jel 12,7-12a; Jn 1,47-51
15. Zsid 5,7-8; Jn 19,25-27 v. Lk 2,33-35	30. Ám 6,1a.4-7; 1Tim 6,11-16; Lk 16,19-31

Hivatás – Választás

*Kedves Fiatalok, Lányok és Fiúk!
Elhatároztam, hogy buzdításul,
ismertetésképpen a hivatásról írok
nektek. Azért, hogy ne féljetek mag-
atokat Isten szolgálatára szentelni,
adni.*

A hivatás értelmét isteni hívásként is meghatározhatjuk, amellyel egy életformát választunk: ez lehet házasság vagy cölibátus (szüzesség). A cölibátus együtt jár a papi, szerzetesi étellel, de a világi életmódban sem szokatlan jelenség.

A papi hivatás lehet világi és szerzetesi. Így összesen ötféle életforma lehet a mi vallásunkban, amely az isteni hívásnak a tárgya lehetne.

Először is, minthogy a hivatás az Isten hívása, kell, hogy hallgassunk Isten szavára, azaz, hogy megismerjük Isten akaratát. Tehát nem azért választunk valamiféle életformát, mert mi szeretjük azt, hanem először meg kell győződnünk arról, hogy az Isten akarja.

De hát hogyan tudhatom meg Isten akaratát? Az bizonyos, hogy Isten sokféle módon nyilatkoztatja ki akaratát. Az élet mulandósága miatti szorongásra az ember azzal válaszol, hogy odaköti magát valakihez, és családot alapít, amely, úgy érzi, védelemet és tartást ad neki. A házasságról való lemondás azt akarja megmutatni, hogy az emberi kapcsolatok is csak az Istenben való védelemből kiindulva sikerülhetnek. Így ez a hit válasza a lét mulandósága okozta szorongásra.

Jézus életéről elmélkednünk kell, ő életünk legtökéletesebb mintája. Szűztől vett testet, szűz apára bízta magát. Ha komolyan vesszük ezt a valóságot, korunk sok nehézségére azonnal választ találunk.

Ma gyakran úgy állítják elénk, mutatják be a házasságot, mint egyetlen, abszolút értéket, amely nélkül az ember nem bontakozhat ki teljesen. Az Istennek szenteltség pedig háttérbe szorít. Ahol a szüzességet nem becsülik, ott általában a házastársi szeretet értékét sem

tartják nagyra, ez a szex, a gyönyör és az elidegenedés eszközevé fokozódik. A házasság szentség, Krisztus tette azzá! Csak „jele és eszköze” az Istennel való egységnek, a szüzesség viszont maga az Istennel megélt egység. A szerzetesi tisztaságnak nem az a célja, hogy semlegesítse a szexualitást vagy a szeretetre való képességet, hanem egész szeretett világunkat mozgósítja Isten és minden testvér szeretetére.

Az Istennek szentelt hivatás ajándék, amit hittel kell elfogadni és megélni – nem csak értelemmel vagy logikával.

Csak az érti meg, aki éli, és csak az élheti meg, aki hisz! Teljesen és feltétel nélkül kell élni. Nem szabad keresni a „bűn – nem bűn” árnyalati különbségeit, a „szabad – nem szabad” közötti határokat. De lehet-e próbálkozásokkal tölteni az egész életet?

Ha az ember képtelen a végleges választásra, akkor képtelen a teljes elkötelezettségre. A választás olykor nehéz lehet, de az egyetlen útja annak, hogy az ember megvalósítsa önmagát.

A szeretet választás, és ha nincs választás, nincs szeretet!

A végleges döntés tesz igazán emberré mindenkit.

A papi és szerzetesi élet, az Istennek szentelt élet eleven tanúságtétel arról, hogy Isten az egyedüli, és érdemes őt önmagáért keresni. Arról tanúskodik, hogy az élet legmagasabb rendű értéke: Isten szeretete. Ha ez igaz, azonnal abszurdnak tűnik e tanúságtétel korlátozása – ellentmondás! Aki egészen Istennek adta magát, mivel hitt a Szeretetben, az egy pillanatra sem gondolhatja, hogy határt szabhat elkötelezettségében. Soha nem fog neki Isten hiányozni, hacsak nem saját hibájából.

Isten anélkül, hogy tudnánk merre, mindig új utat nyit meg előttünk. Indítékokat is ad a hívásra szóló Igen kimondására. Rendkívül nehéz

tehát megállapítani, hogy valakinek első igen-kimondásakor volt-e hivatása. Ha egészen világos, hogy akkor nem volt hivatásunk, ez nem zárja ki azt, hogy most nincs: „Ha nem vagy meghívva – mondja Ágoston –, tégy róla, hogy meghívassál: alázatos ima és Isten őszinte szolgálata révén.”

Az öröktől fogva való kiválasztás egy bizonyos történelmi pillanatban aktualizálódhat, ez a pillanat pedig bekövetkezhet az ember életének bármely szakaszában.

Fölösleges azon rágódnodok, mivé válnátok, ha ezt vagy azt tennétek, választanátok. Az a fontos, hogy mik lehettek a jelen pillanatban. Nem az a rendeltetésünk, amik lehettünk volna, hanem az, hogy mik vagyunk és mik lehetünk. Jelenlegi valónk tükrében mutatja meg Isten, mire vagyunk rendelve, mivé kell válnunk. Nem zavarhat meg benneteket a választásban a múlt, sem a tévedések és bűnök, sem a bizonytalan jövő, hiszen „az Istent szeretőknek minden a javukra válik (Róm 8,28)”. Különbö is Isten mindenkit meghívott az életszentiségre, és még a legkétségbeejtőbbnek tűnő helyzetben is megadja a cél elérésében szükséges kegyelmet. „Isten akarata, hogy szentek legyetek!”

Hiszem, hogy bennetek, fiatal fiúkban és lányokban, de egész szeretett hazám népében megvan a jóakarát és a vágy, hogy őszintén kövessék Krisztust, építsék az Egyházat. Nem szégyen a kereszténység és annak élese. Mert „aki megvall engem az emberek előtt, azt én is megvallom menyeyi Atyám előtt.”

Imádkozzunk együtt, szeretném veletek építeni kicsi hazánk keresztény szellemét, Anyaszentegyházunkat és Istennek Szentelt közösségünket.

*Hapák M. Angelika
Szatmári Irgalmas Nővér*

A gonosz szolga

Mt. 18,21-19,1

„Te gonosz szolga! Kérésedre minden adósságodat elengedtem. Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? (Mt 18,32-33).“

Ez az evangéliumi rész a gonosz szolga történetét tárja elénk. Péter kérdésére: „Uram, ha vét ellenem testvérem, hányszor kell neki megbocsátanom? Talán hétszer?“ Jézus így válaszol: „Mondom neked, nem hétszer, hanem hetvenhétszer.“ Aztán tovább fűzi gondolatait. Elmeséli a gonosz szolga történetét. Annak a szolgának az esetét, aki kegyelmet kér és kap, de aki kegyelmet nem osztogat. Ura logikája: „Jobb adni, mint kapni.“ Az övé ennek az ellenkezője: „Jobb kapni, mint adni.“ Nem kell „adni“. Jobb „gyűjteni“, az anyagi javakat halmozni. Kapitalizmus. A másikat legyőzni, megsemmisíteni, és a személyes előnyökkel visszaélni. Izajás próféta szavai logikusan csengenek: „Emberfia: lázongó nemzedék körében élsz; van szemük a látásra, de nem látnak; van fülük a hallásra, de nem hallanak, mert hiszen lázongó nemzedék ez (Iz 12,2).“ A „lázungó“ nemzedék előnyöket tart fenn magának. Ez

ma azokat a szolgálkat is jellemzi, akiknek Isten elengedte „tartozásukat“. Gyakran a kereszténységből szakmát, és Isten neve mögé bújva privilégiumokat és monopóliumot kovácsolnak maguknak (Szolovjov).

„Te gonosz szolga! Kérésedre minden adósságodat elengedtem. Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? (Mt 18,32-33).“

Van egy találó mondás, miszerint: „Aki üvegvárban lakik, az ne dobáljon kövekkel.“ „Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? (Mt 18,33).“ Az „üvegvár“ tudata félelemmel tölt el bennünket. Tudjuk, hogy bástyáink csak ideig-óráig védnek meg minket a körülöttünk levő hatalmas változásoktól. Innen adódik a belső feszültség és az ezt követő vádaskodás (a kifelé megnyilvánuló agresszió sebzett lelket és rejtett szándékokat sejtet). De elvárjuk, hogy velünk „másként“ bánjanak. Amit magadnak nem akarsz, azt másnak se tedd! Csak azt tedd másnak, amelyet univerzális szabályként el tudsz

képzelni (Kant)! Máskülönben veszélybe kerülhet az „üvegvár“.

„Te gonosz szolga! Kérésedre minden adósságodat elengedtem. Nem kellett volna néked is megkönyörülnöd szolgatársadon, ahogy én megkönyörültem rajtad? (Mt 18,32-33).“

A jóból rossz születik. A nagylelkűség kicsinyes kapzsiságnak ad melegágyat. Kiegyensúlyozatlanság. A „többi szolgának“ sem tetszik a „gonosz szolga“ cselekedete. A társadalom konfigurációja és kohéziós ereje pozitívan hat. „Amit titokban cselekedtek, azt a háztetőkről kiáltják majd utánatok“ – a tett nem marad ismeretlen... Az Úr haragja méltó: az ítéletet maga az „áldozat“ mondta ki önmaga felett. A másikon elkövetett erőszakos cselekedete feljogosítja urát a hasonló cselekedetre. A gonosz szolga elítélte a másiban önmaga hiányosságát. Ítéleteink 80%-ban önmagunkról szólnak (Gyökössy Endre). Megfojtják közösségi életünket, majd bumerángxként visszatérnek a legváratlanabb időben...és a „sötétségre vetnek“ bennünket.

Szakács Ferenc Sándor FM

„Szegénység, Tisztaság, Engedelmisség“

Augusztus 5-én szép ünnepségre gyűltünk össze Esztergomban a Szatmári Irgalmas Nővérek zárdatemplomában: Szopó Livia beöltözésére, Hopák Diána M. Angelika nővér első fogadalomtételére és egyik társunk, Lajtós Ildikó M. Magdolna nővér fogadalomújítására, aki Magyarországot szülötte.

Délelőtt 10 órakor Majnek Antal püspök atya mutatott be ünnepi szentmisét; a szertartásokat is ő vezette. Az evangélium és a szentbeszéd után következtek a nagy események: a beöltözés és a fogadalomtétel.

Először Livia beöltözése történt meg; ő ma már a Mária Stefánia nevet viseli. Hófehér ruhában lépett az oltárhoz, mint Krisztus menyasszonya, hogy magára öltse a menyasszonyi ruhát, jelle váljon a világban. Ezt követte az első fogadalomtétel, a nyilvános „Igen!“, a

Krisztushoz és az Ő Egyházához való szorosabb tartozás szegénységben, tisztaságban és engedelmisségben.

Nagy élmény volt számomra, hogy szeretett Hazám, Kárpátalja püspökével ünnepelhettünk együtt ezen a szép napon, Istennek szentelődésünk napján.

A fiatal lányoknak üzenem, hogy sok üres hely van még, amely betöltésre vár. „Az aratnivaló sok, de a munkás kevés.“ Ne féljete követni Isten hívását, az övét igazán ne féljete! Ezt tapasztalatból mondom! Ő nem a külsőt nézi és ítéli meg, hanem a szíveteket! „Mert onnan indul ki minden élet!“

Őket, társaimat és önmagammat a kedves olvasó imáiba ajánlom!

Köszönettel és nagy szeretettel:

M. Angelika nővér

János evangéliuma

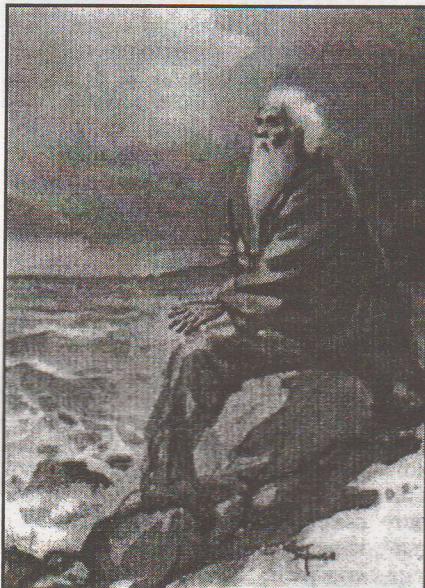
Lapunk e számában egy új sorozatot indítunk. Célunk János evangéliumának minél teljesebb megismerése. Olvassuk úgy ezeket a sorokat, hogy az elkövetkező oldalak nemcsak érdekesek és nemcsak információbalmat tartalmaznak, hanem ugyanakkor lelki táplálékot is nyújtanak számunkra.

Általános bevezető

János evangéliumának jellege sok fejtörést okozott, és okoz ma is a szentírás kutatóknak. Az atyák korától fogva különböző elméletek születtek és dőltek meg, mégis mindegyik megegyezik abban, hogy a negyedik evangéliumnak a három szinoptikus-tól eltérő stílusa van: „Az evangéliumi igehirdetők közül pedig a legékesszólóbb János, a mennydörgés fia, aki minden hallott dolognál magasabb és minden értelmet felülmúló dolgokról beszél.” A hagyomány teológus Jánosnak nevezi Jézus kedvencét. Ennek az elnevezésnek a valóságban kellő alapja van, hiszen a szerző különböző témákat úgy kapcsol össze, hogy ebből egy sajátos örömhír-előadás jöhessen létre. János Istenről beszél, az Igét hirdeti, ezért a negyedik evangélium nevezhető kériumatikus-kateketikai kalauznak, amelynek célja, hogy az, aki megismerte az örömhírt – magát Jézust, a Krisztust –, tanúságot, valómást tegyen mellette (Jn 20,28). Azt sem kell szem elől tévesztenünk, hogy az evangélium hosszabb szerkesztői munka eredménye, de mögötte áll a szeretet tanújának tekintélye, aki közösségét arra bátorítja, hogy bátran élje meg hitét a mában. Jézus-megélésből táplálkozzon a hívő, és tápláljon másokat is, bátran „fogyassza” a kimeríthetlent. Semmi mást ne tegyen, mint szeressen (1Jn 3,11).

Az evangélium szerkezete segíti az olvasót, hogy megismerje Jézust, az embert, és felismerje benne Krisztust. A kommentárban sokszor találkozhatunk fogalmakkal, melyeknek Jézus előtti vagy korabeli értelme talán

megtévesztő. Viszont amennyiben valljuk, hogy Jézusban van a kinyilatkoztatás teljessége, akkor felfedezük azt is, hogy ezek a fogalmak Jézus személyében, igahirdetésében nyerték el végső értelmüket. Az evangéliumok szerkesztésének folyamatában a húsvét fényénél hitüket megvalló keresztények a Messiás, Emberfia fogalmakat Jézusban értelmezték, így kezdték viselni ezek a fogalmak sajátos krisztológiai jelentésüket.

Jézus megismeréséhez semmi másra nincs szükség, mint előítéletmentes látásra. Ezért most én is meghívom a kedves olvasót, hogy szemlélje és ismerje meg Jézust, a Krisztust.

Az evangélium szerzője

a) János szerzősége a hagyományban. A legkorábbi kifejezett tanúság arról, hogy János apostol írta az újszövetségi kánon sorrendben negyedik evangéliumát, Lyoni Irenaeustól származik (Adv. haer. 3.1,1). Irenaeus tanúságában Polykarposz püspökre hivatkozik, aki János apostol tanítványi köréhez tartozott. Ugyancsak Jánosnak tulajdonítja a negyedik evangéliumot, Papias a római eredetű „antimarkionita prolókus” szerint.

b) Belső érvek:

– Szemtanú (Jn 19,35; 21,24), aki nem szinoptikus;

– Kitűnően ismerte Palesztina helyi viszonyait és helyrajzát.

c) Kiértékelés: a szerző János apostol, aki szemtanúja volt az eseményeknek. Döntő érv, mely cáfolná János szerzőségét, még nem született.

Az evangélium felépítése és tartalma

Prológus: 1,1-18

Bevezető: Az újteremtés hét napja: 1,19-2,12; Hét tanúság Jézusról: 1,19-51

A jelek könyve: 2,1-12,50

Első jel

/prófétai cselekmények 2,1-22/
Csodajel a kánai menyegzőn: 2,1-12;
A kereskedők kiűzése a templomból: 2,13-22; Jézus hatása Jeruzsálemben 2,23-25; /prófétai szavak 3,1-36/
Beszélgetés Nikodémussal: 3,1-21; Keresztelő János és a Messiás: 3,22-36

Második jel

/jelek és párbeszéd sorozata 4,1-42/
Beszélgetés a samariai asszonnyal: 4,1-26; Jézus és a samariaiak: 4,27-42

Harmadik jel

Gyógyítás Galileában: 4,43-54; A béna meggyógyítása szombaton: 5,1-18; Jézus tanítása a hatalomról: 5,19-47

Negyedik jel

Kenyérszaporítás Tibériás tavánál: 6,1-16; Jézus a vízen jár: 6,17-21; Tanítás a mennyei kenyérről: 6,22-59; A tanítványok elbizonytalanodása: 6,60-71

Ötödik jel

Jézus kerüli a nyilvánosságot: 7,1-13; Jézus tanít a templomban: 7,14-24; A nép találgatása Jézus kilétéről: 7,25-36; A főtanács vitája Jézusról: 7,37-53; Jézus és a házasságtörő asszony: 8,1-11; Jézus tanúsága önmagáról: 8,12-20; Jézus küldetése és származása: 8,21-30; Ábrahám igaz gyermekei: 8,31-47; Jézus és Ábrahám: 8,48-59; A vak meggyógyítása: 9,1-12; A farizeusok akadékoskodása: 9,13-3; Jézus kinyilatkoztatja magát a meggyógyultnak: 9,35-41; A jó pásztor, aki nem tolvaj és rabló: 10,1-10; A jó pásztor, aki nem béres: 10,11-21

Az evangélium szövege és egysége

a) Az evangélium szövege

(a) Papiruszok:

Π ¹	V-VI. sz.	Inv. Nr 7134 (Jn 12,12-15)
Π ²	III. sz.	Oxyrh. 208.1781 (Jn 1,23-31; 33-41; 16,14-30; 20,11-17; 19-20; 22-25)
Π ⁶	IV. sz.	Pap. Copt. 379. 381.382.384 (Jn 10,1-2; 4-7; 9-10; 11,1-8; 45-52)
Π ²²	III. sz.	MS.2-x. 1 Oxyr.1228 (Jn 15,25-16,21-31)
Π ²⁸	III. sz.	Palest. Inst. Pap. 2. (Jn 6,8-12; 17-22)
Π ³⁶	VI. sz.	PSI 3 (Jn 3,14-18; 31-32)
Π ³⁹	III. sz.	Bucknell Lib. 8864 (Jn 8,14-22)
Π ⁴⁵	III. sz.	Pap. G. 37914
Π ⁵²	II. sz. eleje	Lib. Gr. P. 457 (Jn 18,31-34; 37-38)
Π ⁵⁵	VI. sz.	Pap. G. 26214 (Jn 1,31-33; 35-38)
Π ⁶⁰	VII. sz.	P. Colt. 4 (Jn 16,29-19,26)
Π ⁶³	500 körül	P. 11914 (Jn 3,14-18; 4,9-10)
Π ⁶⁶	200 körül	Bodmer II (Jn 1,1-6,11; 6,35-14,26; 29-30; 15,3-26; 16,2-4; 6-7; 16,11-20,22; 20,25-21,9; Jn 19,2-28; 31-32)
Π ⁷⁵	II-III. sz.	Bodmer XIV-XV (Jn 1,1-11; 12,3-13; 1,8-9,14; 14,8-30; 15,6-8)

(b) Fontosabb kódexek:

A'	IV. sz.	Sinaiticus
A	V. sz.	Alexandrinus
B	IV. sz.	Vaticanus
C	V. sz.	Ephraemi rescriptus
D	V-VI. sz.	Bezae
K	IX. sz.	Cyprius
L	VIII. sz.	Bibl. Nat. Gr. 62
N	VI. sz.	purpureus
O	VI. sz.	purpureus
P	VI. sz.	Herz. Aug. – Bibl. Weissenburg 64
Q	V. sz.	Herz. Aug. - Bibl. Weissenburg 64
S	X. sz.	Vatic. Gr. 354
D	IX. sz.	Stiftsbild. 48
Q	IX. sz.	Koridethi
W	VIII. sz.	Dionysiou (10) 55

Jn kritikai szövege főleg a S, B, D alapján készült.

b) Az evangélium egysége

Az evangélium végső formáját a jánosi iskolához tartozó tanítvány végezte. Az evangéliumot hosszabb időn keresztül diktálták, vannak részek, melyek hagyomány útján kerültek az evangéliumba, a szerkesztés folyamán sokszor találomra kapták meg helyüket az egészben (valószínű, hogy ekkor János már halott volt). Kérdéses a nyelv, amelyen az evangélium íródott. A sok aramizmus, parataxis (mellérendelés hiánya) és aszündeton (az alárendelő mondatok között nem használ kötőszót) alapján egyes kutatók nem vetették meg az arámi nyelvet sem. Viszont ha az evangélium írója arámit beszélő, író és gondolkodó ember, akkor nincs döntő cáfolat a görög nyelvet illetően.

Hatodik jel

Jézus Isten Fiának nevezi magát: 10,22-39; Jézus a Jordán túlpártján: 10,40-42; Lázár halálának híre: 11,1-16; Lázár feltámasztása, mint jel: 11,17-44; A főtanács halálos ítélete; a főpap prófétai szava: 11,45-53; Jézus kerül a nyilvánosságot: 11,54-57

Hetedik jel

A betániai megkenés: 12,1-1; Bevonulás Jeruzsálembe: 12,12-19; Jézus utolsó nyilvános beszédei; a döntő órák: 12,20-36; Jézus elmarasztalja a hitetlen zsidókat: 12,37-43; Felszólítás a döntésre: 12,44-50

Szenvedés és megdicsőülés: 13,1-20,31

A búcsúvacsora: 13,1-16,33

A lábmosás: 13,1-17; Júdás árulásának feltárása és az új parancs: 13,31-35; Jézus szava Péterhez: 13,36-38; Jézus szavai az Atyához vezető útról: 14,1-14; Vigasztalás a tanítványok számára: 14,15-31; Példabeszéd a szőlőtőről és a szőlőművesről: 15,1-17; A világ gyűlölete a tanítványok iránt: 15,18-16,4; A Lélek, mint Vigasztaló és tanító: 16,5-15; Az elválás fájdalma, a viszontlátás öröme: 16,16-24; Szorongatás és béke: 16,25-33

Jézus főpapi imája: 17,1-26

Jézus az Atyához fordul: 17,1-8; Jézus könyörög a tanítványokért: 17,9-19; Jézus könyörög a hívőkért: 17,20-26

Jézus szenvedése: 18,1-19,42

Jézus elfogatása: 18,1-11; Kihallgatás Annás előtt; Péter megtagadja Jézus: 18,12-27; Kihallgatás Pilátus előtt; az ítélet: 18,28-19,16; Beteljesedett: 19,17-30; Jézus temetése: 19,31-42

A húsvéti események: 20,1-31

Az üres sír; látta és hitt: 20,1-10; Jézus megjelenik Mária Magdolnának: 20,11-18; Jézus megjelenik tanítványainak; a tanítványok küldetése: 20,19-23; Jézus megjelenik tanítványainak; Tamás tanúsága: 20,24-29

Utószó: 20,30-31

Függelék: A feltámadott jelenése: 21,1-25

Jézus csodája Tibériás tavánál: 21,1-14; A Feltámadott szavai Péterhez: 21,15-23; Záradék; megjegyzés a szerzőről: 21,24-25

Az 1-12. fejezet egy antológiát képeznek: gondosan válogatott és szerkesztett bemutatása Jézus működésének, amit a szerző jelnek/jeleknek nevez. A 13-21. fejezet – egységes szerkesztés. Az utolsó nyolc fejezet a legnagyobb jel köré épül föl 19,17-30 és 20,1-29 és alkot egy egészet.

Az evangélium megírásának ideje és helye

Az evangélium szerkesztése János öregkorában és halála után egy-két évvel zárult le, valamikor az I. század vége felé. Az Acta Ignatii szerint Antiochiában íródott, viszont elterjedtebb az a vélemény, hogy Efezusban.

Sztanko Attila

ZARÁNDOKLAT SZŰZ MÁRIA BÉKE-ISKOLÁJÁBA

Medugorjei zarándoklat

A II. Egyházmegyi Hittanverseny győzteseiként jutalmul Medugorjéba zarándokolhattunk. A csoport augusztus 6-án az esti órákban indult Munkácsról. Másnap délelőtt értünk a Balaton melletti Zamárdiba, ahol Snep Román atya, a zarándoklat-lelkivezetője szentmisét mutatott be. A szentmise keretében megszentelte a Béke Királynője tiszteletére készített zászlót. Ezután hosszabb pihenés következett. Az éjszakai utazás után érkezünk Medugorjéba, ahol Tereza nővér már nagy szeretettel várt bennünket. Az utazás fáradalmainak kipihenése után a templomban az esti program következett. A Szűzanya kérése alapján ezen a helyen napon-ta elimádkozzák mind a három rózsafüzért, valamint szentmisén vesznek részt. Ez a „program“ este hattól kilencig tart.

Csütörtökön a hajnali órákban indultunk a Podbrdo hegyre, ahol 20 évvel ezelőtt kezdődtek a jelenések. Ebéd után az egyik látnoknak, Ivanak a tanúságtételét hallottuk a Szűzanyáról, illetve az üzenetekről. Ezután találkoztunk Ljubó atyával, aki a medugorjei üzenetekről, azok jelentőségéről és időszerűségéről beszélt, majd áldásában részesített bennünket.

Másnap a siroki-bregi kolostorban találkoztunk Jozo Zovko atyával, aki Medugorje plébánosa volt a jelenések kezdetekor. Jozo atya nagyon

mélyen és szívhez szólóan elmélkedett azokról a dolgokról, amelyek ott történtek. Nemsokára újabb előadásra vettünk részt. Ezt Jelena tartotta, aki – a hat látnoktól eltérően – csak a szívében látja a Szűzanyát, és hallja az ő hangját.

Délután ellátogattunk a Campo della Pace-ba, ahol olyan 20-30 éves fiúk laknak, akik egykor kábítószerfüggők voltak, és most a megtérés és a gyógyulás útjára léptek.

Péntekenként Medugorjében az esti szentmise után kereszthódolat van. Ilyenkor a jelenlévő zarándokok a helyi fiatalok vezetésével, csendes zene kíséretében Urunk, Jézus Krisztus szenvedéséről elmélkednek. „Uram, minél jobban megismerem keresztedet, annál jobban ismerem

meg önmagamat“ – hangzott az elmélkedés alatt.

Szombaton hajnalban indultunk a Krizevác hegyre, ahol 1933-ban, Jézus halálának 1900. évfordulója alkalmából a hercegovinai katolikusok egy közel 14 méter magas keresztet állítottak fel. A kereszt két szárának metszésében vannak elhelyezve a Krisztus keresztjéből származó ereklyék. Zarándoklatunk utolsó előadása a Béke oázisában volt. Ebben a közösségben állandó szentségimádás van, és több szerzetes testvér és nővér él itt.

Vasárnap reggel hálaadó szentmisével fejeztük be zarándoklatunkat, majd köszönetet mondtunk Tereza nővérnek, aki egyhetes programunkat megszervezte.

Mindemellett hálát adunk a Szűzanyának, aki egész zarándoklatunk folyamán mellettünk állt, és anyai palástjával védett a különböző nehézségektől.

Köszönet illeti Mikulyák Lászlót is, aki már hetekkel az utazás megkezdése előtt szervezni kezdte a zarándoklatot, és Snep Román atyát, akihez bármikor bizalommal fordulhatunk problémáink megbeszélése végett.

A zarándoklat nemcsak testileg, hanem lelkileg is felüdülést jelentett nekünk. Ez az út örökké tartó emlék marad számunkra.

A zarándoklaton részt vevő Egyházmegyei Hittanverseny győztesei

A tanulás utáni vágy – a Bölcsesség kezdete

Bejegyezték a munkácsi katolikus líceumot

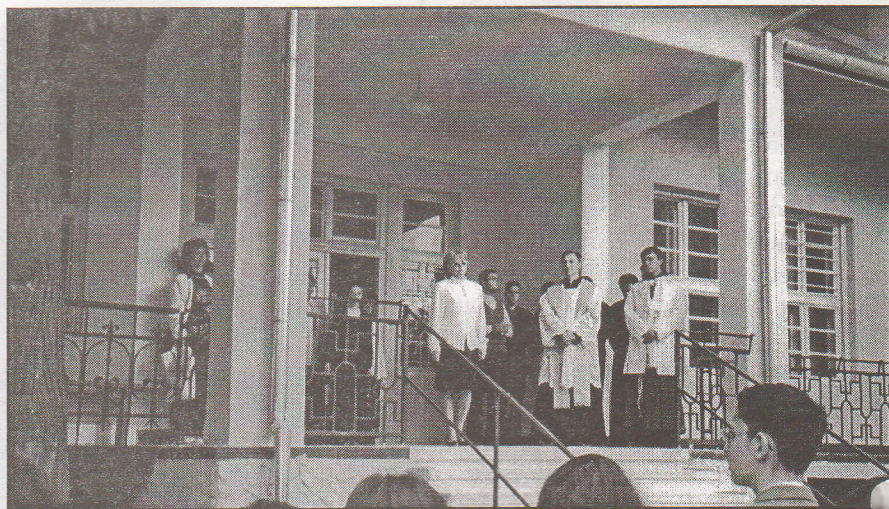
Az ideai tanév kezdete, bizonyos szempontból, ugyanolyan volt, mint sok száz más eddigi tanév kezdete, itt Munkácson azonban valamiben mégis eltért az előzőektől. A városban egy új, megyei szintű tanintézmény kezdte meg működését – egy önálló, magyar tannyelvű katolikus líceum. Ez az iskola már benne volt az előző évek vágyakozásaiban, terveiben, előkészületeiben. Létrejöttének egyik fontos mozgatórugója az volt, hogy egy olyan intézmény létesüljön, mely fő feladatának a diákok ismereteinek magas erkölcsi, szellemi és általános műveltségi szintre való emelését, nevelését, és a krisztusi lelkiület által áthatott közösség megalkotását tekinti.

Az iskola megnyitó ünnepsége szeptember 3-án, hétfő reggel ünnepélyes szentmisével kezdődött, melyet Majnek Antal püspök atya celebrált. Az ünnepi liturgia után a diákok és a tanárok, valamint a meghívott vendégek átmentek a közeli líceumba, ahol a püspök úr rövid szertartás keretében megáldotta az épületet. Ezt követően néhány mondatban köszöntötte a résztvevőket, és megköszönte mindazok fáradozását, akik munkájukkal elősegítették ennek az intézménynek a létrejöttét:

„Kedves Tanárok, Diákok, Szülők!

Három éve indítottuk el a magyar iskolában a „katolikus” osztályt, amely akkor még kísérleti jellegű volt. Azóta már két érettségiző osztály került ki az iskolából. Diákjai főiskolákra és egyetemekre jutottak be.

Mivel a magyar iskola már szűknek

bizonyult egy újabb intézmény befogadására, elkezdtük egy független Líceum tervezését. Köszönet a Megyei Karitásznak, hogy vállalta a líceum megalapítását. Hála Istennek, erőfeszítéseink eredményeképpen – az utolsó pillanatban – augusztus 30-án bejegyezték az első önálló Katolikus Líceumot!

Köszönöm Kristofori Olga tanárnőnek, hogy elvállalta az igazgatás nehéz, de oly fontos szolgálatát!

Köszöntöm a tanárokat, nevelőket, hitoktatókat, akik most itt, az igazgatónővel együtt egy rendkívül fontos és szükséges misszióba kezdenek: egy új keresztény értelmiségi generáció nevelésébe. Világítanotok kell életetek jó példájával! Ezért előbb nektek kellaz evangéliumi Bölcsességet megélni, Tőle felgyulladni, és Szeretetétől égni. Ugyanakkor teljes szívvel kell az Igaz-

ságot keresni, és Róla tanúságot tenni, hiszen csak ez szabadíthatja fel az embert a megtévesztő hazugságok béklyóitól. Aki a teremtésben felfedezi a szép harmóniát, már örömmel tesz tanúságot a Teremtőről, és dicséretére indít.

Kedves diákok!

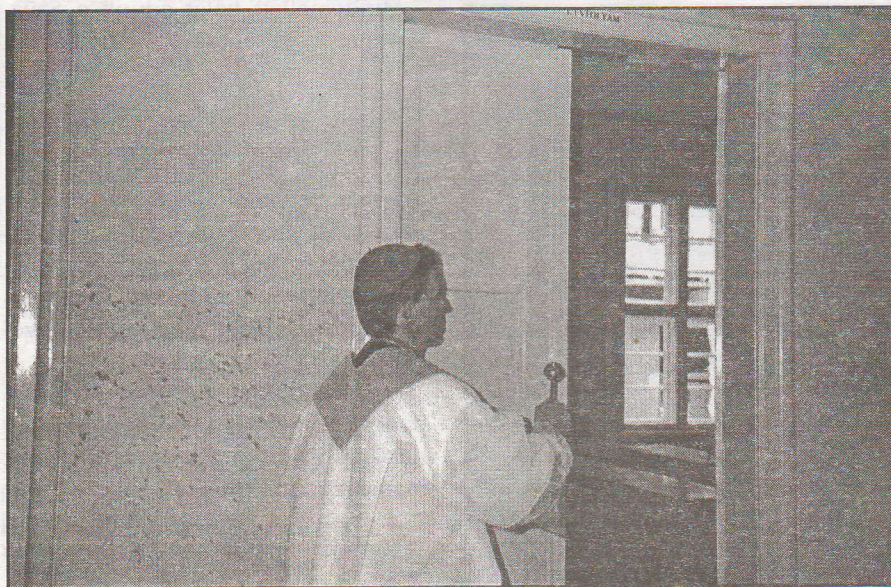
Hallottátok a szentmise olvasmányában, hogy a bölcsesség legbiztosabb kezdete a tanulás utáni vágy (Bölcs 6, 17), tehát amennyiben ti itt akartok tanulni, azt jelenti, vágyódtok a bölcsesség (a logosz), az Isten után. „Ő már előre megmutatkozik azoknak, akik vágyódnak rá (6, 13). Kívánom tehát, hogy engedjétek a bölcsességet a lelketekbe, tanuljatok a könyvekből, tanuljatok a tanároktól, tanuljatok az élet jó és rossz példáiból.

Kérjük Szent Margit közbenjárását a induló líceumunkért! Ő, aki fölládozta magát hazájáért, a tatárdúlás után a haza, a nemzet újraéledéséért, közbenjár minden szenvedőért, szerette az ellenségeit is, mert Jézus volt a legfőbb Tanítója, Mestere, sőt „férje”! Tanító és példakép ma is mindannyiunk számára. Ámen“

Antal atya biztató szavai után a Líceum igazgatónője köszöntötte a diákokat, a tanárokat, és a jelen lévő vendégeket. Elmondta, hogy egy nehéz, de szép feladat előtt állnak, mely munkában csak az Istenbe vetett bizalom, és az iránta való hűség lehet a megtartó erő.

Mindezt követően a gyerekek és a tanárok bevonultak az épületbe, és megkezdődött a tanítás-tanulás. A Bölcsesség kezdete...

Neo

Andersen

A rút kiskacsa

Erdő szélén, egy tiszta vizű tó partján állott egy major. Itt ült fészken egy kacsa, hogy tojásait kiköltse.

Végre egyik tojás a másik után nyílt fel, és „Píp! píp!” sipogással jelentették az apró kacscák világra jöttüket.

Már csak egy nagyocska tojás volt a kotló kacsá alatt, amelyen még egy ideig ülnie kellett. Utoljára ez is felnyílt, és sipogva kilépett belőle egy fiók kacska. A kotló megnézte a nagy, rút kacsát, s aztán így tűnődött magában: „Ejnye be nagy kacsa; talán csak nem libatojást költöttem ki!” Az anyakacsa beugrott a tóba, és „Rapp! rapp!” – mondta, mire a kicsinyek is egymásután utána ugrottak a vízbe és úszni kezdtek; a rút, szürke, nagy kacsa fiók is velük úszott. Fürdés után besétáltak az udvarra, amely tele volt hápogó kacskákkal. Rögtön szemügre vették az érkezőket, s kizárnálni kezdték őket: „No, ezek mit keresnek itt, mintha nem volnánk itt már elegenden. Aztán meg micsoda ócska teremtés ez az egyik!” – E szavak után rögtön odasietett és beleharapott a rút kacsának a nyakába.

„Hagyj békét neki – mondta az anya –, hiszen nem vét senkinek!”

A szegény rút kacsának napról napra tűrhetlenebb lett a helyzete a többiek közt, csipdesték, döfödték és gúnyolták mindenfelé. Utoljára is elszaladt és átrepült a kerítésen, mire kijutott a nádasba, ahol a vadkacsák tanyáztak. Reggel fölrepültek a vadkacsák, és szemügre vették új társukat.

Később két vadlúd jött oda, akik szintén gúnyolni kezdték: „Nézd csak, milyen szép gyerek a csúf kutya! Vigyázz, mert még rajta felejtetted a szemed!”

„Piff! Paff!” – hangzott egyszerre, és a két liba holtan hullott a nádasba. Aztán tovább hangzott a fegyverdurrogás; nagy vadászat volt a nádasban. Mily rémület fogta el a szegény rút kacsát, midőn hirtelen előtte termett egy nagy kutya, fogait vicsorgatva – de hirtelen megfordult, és visszafelé úszott.

„Hála Istennek!” – sóhajtott fel a kacsa. – „Oly rút vagyok, hogy még a kutyának sem kellek!”

Nemsokára beállott az ősz. A vándormadarak fölkekedtek, hogy enyhébb ég alá menjenek. Egy reggel egész sereg szép madár repült el feje fölött; a rút kiskacsa még sohasem látott ilyen szépet. Hófehérek voltak, hosszú hajlékony nyakuk volt; hattyúk voltak. Sajátságos hangot hallattak, s kiterjesztve pompás, hosszú szárnyukat, melegebb táj felé repültek. A szegény rút kiskacsa sokáig nézett utánuk, s mikor már eltűntek a szeme elől, lemerült a víz fenekére, hogy elrejtse bánatát. Nem tudta, hogyan hívják azokat a madarakat, sem azt, hová repülnek, mégis irigyelte őket.

Lassankint megjött a tél, egyre hidegebb lett.

A kacsa kénytelen volt folyton úszkálni a vízben,

hogy megakadályozza a víz teljes befagyását; de minden éjjel kisebb-kisebb lett a nyílás, amelyben úszkált, míg végül a kiskacsa belefagyott a jégbe.

Már félig halott volt, midőn arra vetődött egy paraszt, kivágta a jégből, és vitte a meleg szobába, ahol a gyermekek nagy örömmel fogadták, s meg akarták cirógatni, de a megijedt kacsa felrepült, belepottyant a tejes köcsögbe, amelyet feldöntött, úgyhogy mind kifolyt belőle a tej.

A paraszt felesége dühbe jött, és felkapta a seprűnyelet, amely elől a szegény rút kacska a nyitott ablakon át kirepült a szabadba.

Midőn kitavaszkodott, a kiskacsa azt kezdte észrevenni magán, hogy nagy fehér szárnya nőtt, amellyel könnyen elrepült a legközelebbi tóig; itt három fehér hattyút pillantott meg, királyi méltósággal úszkáltak a tó vizében. A kiskacsa nem mert közéjük menni, bármennyire vágyott is, de midőn megpillantotta magát a tiszta tó tükrében, majd elájult örömeiben, mert meglátta, hogy rút, szürke tollazata hófehérré vált, s szakasztott olyan volt, mint az általa annyira irigyelt hattyúk; semmi kétség, valóságos hattyú lett belőle.

„Ha kacsa is költi ki az embert – mondta magában – mit sem árt, csak hattyútojásból keljen ki! Most már büszkén úszhatom előkelő rokonaimhoz!”

S a többi hattyúnál barátságos fogadtatásra talált.

Csakhamar gyermekek jöttek le a kastélyból a tópartra és csodálkozva nézték az új hattyút. Odahívták szüleiket, mondván:

„Ni, egy új hattyú jött a többiekhez, sokkal szebb a többinél!”

„Sohasem hittem – gondolta magában a fiatal hattyú –, hogy ilyen boldog leszek, mikor még rút kiskacsa voltam!”

HUMOR

A stopposnak megáll egy kocsit. A stoppos beszáll, a vezető elindul. Mennek. Egyszer csak észreveszi a stoppos, hogy a sebességmérő elkezd felfelé kúszni, és 180-nál a vezető felesége bátraszól:

– Ne izguljon, a férjem álmában is elvezetné ezen az úton a kocsit. Igaz, Hans? Hans!

Egy férfi izgatottan rohan be a rendőrségre:

– Segítsenek rajtam! Az imént lop-ták el az autómat!
– Láta a tetteseket?
– Azokat nem, de a rendszámot sikerült felírnom!

Két sofőr pálinkázik a kocsmában. Kamionjaik kint állnak a parkolóban. Meglátja egy rendőr, és odaszól nekik:

– Hé, maguk mit isznak?
– Pertut!
– Akkor jó! Mert ha valami alkohol lenne, most elvinném a jogosítványait!

Egy embernek elromlik az autója a bolondok háza előtt. Próbálja javítani, de nem megy. Az egyik bolond kiszól az ablakon, hogy ő megjavítja, csak szóljon a főorvosnak, hogy engedje ki egy órára. A férfi rá sem hederít a bolondra, de csak nem sikerül megjavítania az autót. A bolond ismét kiszól, hogy pillanatok alatt megjavítaná, de nem tud kimenni. A férfi végül enged, és eléri, hogy a bolondot kiengedjék egy negyedóra. A bolond megnézi a motort, és percek alatt megjavítja. A férfi meglepődve nézi, majd megkérdi:

– De hisz ön egy jó szakember, és teljesen normálisnak tűnik. Minek zárták mégis ide be?

– Ja, fiam, én ki akartam szökni az országból.

– De, hát akik szökni próbálnak azokat nem ide zárják!

– Igen, csakhogy én a Szovjetunióba akartam szökni.

A kamionsofőr a telefonfülkéből hívja a központot:

– Főnök, van egy kis baj! Összetört a bal oldali visszapillantó tükröm.

– Nem, nagy gond, cseréld ki!
– Nem lebet főnök, rajta fekszik az egész kamion!

Egy ember elmegy az orvoshoz azzal a panasszal, hogy nagyon köhög. Az orvos kimutat a hegyoldalban lévő temetőre, és azt mondja:

– Látja, azok ott még mind szeretnének köhögni.

Egy asszony panaszkodik az orvosánál:

– Doktor úr, segítsen rajtam! Nem tudom, mit tegyek, ugyanis a férjem állandóan beleszól a vezetésembe.

– Nyugodjon meg, asszonyom, a legtöbb jogosítvánnyal rendelkező férj ezt csinálja, ha a felesége vezet.

– Csakhogy én nem autót vezetek, hanem villamost!

A pszichiáter felveszi a beteg adatait:

– Mi a neve?
– Én, kérem, Dobó István vagyok.
– De kérem – néz rá az orvos –, magát tavaly is kezeltük, és akkor még Zrínyi Ilonának hívták.
– Az a leánykori nevem.

Egy férfinak amputálni kell az egyik lábát. Műtét után bemegy hozzá az orvos, és azt mondja:

– Van egy jó és egy rossz bírem az

ön számára. Melyiket mondjam először?

– A rosszat.

– Az a rossz hír, hogy tévedésből a jó lábát vágtuk le.

– Na és mi a jó hír?

– Gyógyul a rossz.

Pistike bemegy az iskolába, és mondja, hogy meghalt a papája.

– Hogyan halt meg a papád?

– Rácsukta az ujjára az ajtót.

– De hát abba nem szoktak belehalni!

– Igen, de úgy üvöltött, hogy le kellett lőni.

A bibliai játék helyes megfejtői:

3. forduló

Pápai Brigitta
Demjén Tamás
Demkó Éva
Butella Éva
Bodák Hajnalka

4. forduló

Demjén Tamás
Demkó Éva

Bibliai vetélkedő

5. forduló

Válaszolj a következő kérdésekre!

1. Mit szenvedett értünk Jézus?
2. Kénytelen volt Jézus értünk szenvedni?
3. Miért fontos, hogy Jézus feltámadt?
4. Nemcsak földi életem van, hanem ...
5. Kik vigyáznak rám?

Helyettesítsd be a kihagyott részeket!

A Mennyei atya ..... választotta ki, hogy a Megváltó ..... legyen. Ezért elküldte hozzá ..... főangyalt.

Az angyal elmondta neki Isten üzenetét: „Fiad fog születni ..... legyen a neve.”

..... ezután meglátogatta idős rokonát ....., aki szintén gyermeket várt. A nehéz napokban sokat segített neki.

Mit adnál a kezébe?

1. Szent József
2. Jézus
3. Veronika
4. Cirenei Simon

Válaszok: kalapács, gyalu, kendő, kereszt, kenyér, bor.

A megfejtéseket, kérjük, 2001. szeptember 30-ig küldjétek be a szerkesztőség címére.

Velence reneszánsz festészete — I.

Az itáliai reneszánsz nem lenne teljes a lagúnákon épült, szépséges, XVI. századi Velence festészete nélkül, amely egy külön művészeti központ hírében állt ekkor. A büszke, virágzó Velencét egyedül

Firenze előzte meg fontosságban. E város, melyet kereskedelme révén szoros szállak fűztek a Kelethez, viszonylag lassabban fogadta be a reneszánsz stílust. De amikor elfogadta, olyan új derűvel, pompával,

melegséggel gazdagította azt, hogy Velence épületei, jobban, mint bárhol másutt, idézték az ókori Alexandria, Antiochia ragyogó fenségét. A lagúnák atmoszférája, mely mintegy elmossa a tárgyak éles kontúrokat, sugárzó fényvel itatja át színeiket, megtaníthatta a város festőit, hogy szabadban, ugyanakkor nagyobb figyelemmel bánjanak a színekkel, mint társaik Itália-szerte. Színekről beszélni, írni hálátlan feladat; a színes reprodukciók is csak a legritkább esetben hűek annyira, hogy fogalmat adhassanak az egyes festmények szépségéről. Egy biztos, a középkori festőket a tárgyak „valóságos” színe éppoly kevésbé érdekelte, mint valódi formájuk. A nagy firenzei újítók is elsősorban a formák, nem a színek hűségét kutatták. Csak kevesen gondoltak arra, hogy megfelelő színhatásokkal rendezzék egységbe képeiket. A velencei festők viszont nem valamiféle utólagos díszítőművészetnek tekintették a színezést.

Ha Velencében belépünk a San Zaccaria-templomba, megállunk az oltárkép előtt, melyet a nagy velencei festő, Giovanni Bellini öregkorában készített, tüstént észre vesszük, mennyire más felfogásban kezelte a színeket. Pedig a kép nem különösképpen csillogó, élénk. Még a fekete-fehér lenyomat is visszaad valamit a fülkét

Giovanni Bellini: A San Zaccaria-templom oltárképe. Velence

betöltő meghitt, meleg hangulatból, mely a közepén ülő Szűzanya és a gyermek Jézus alakjából árad, aki áldásra emeli kis kezét az oltár előtt csoportosuló imádói felé. Az oltár tövében egy angyal hegedül, míg a trónust szentek veszik körül: Szent Péter kulccsal és könyvvel, Szent Katalin a vértanúság pálmaágával és a törött kerékkel, Szent Apollónia, Szent Jeromos, a Bibliát latinra fordító tudós, akit Bellini könyvbe mélyedve ábrázol.

A világ művészetében se szeri, se száma Máriát a szentek körében ábrázoló festményeknek, de ennyi méltóságot, ennyi derült nyugalmat keresve se nagyon találunk. A bizánci ikonokon az Istenszülőt rideg, élettelen szentek veszik körül. Bellini tudta, hogyan kell élettélivé

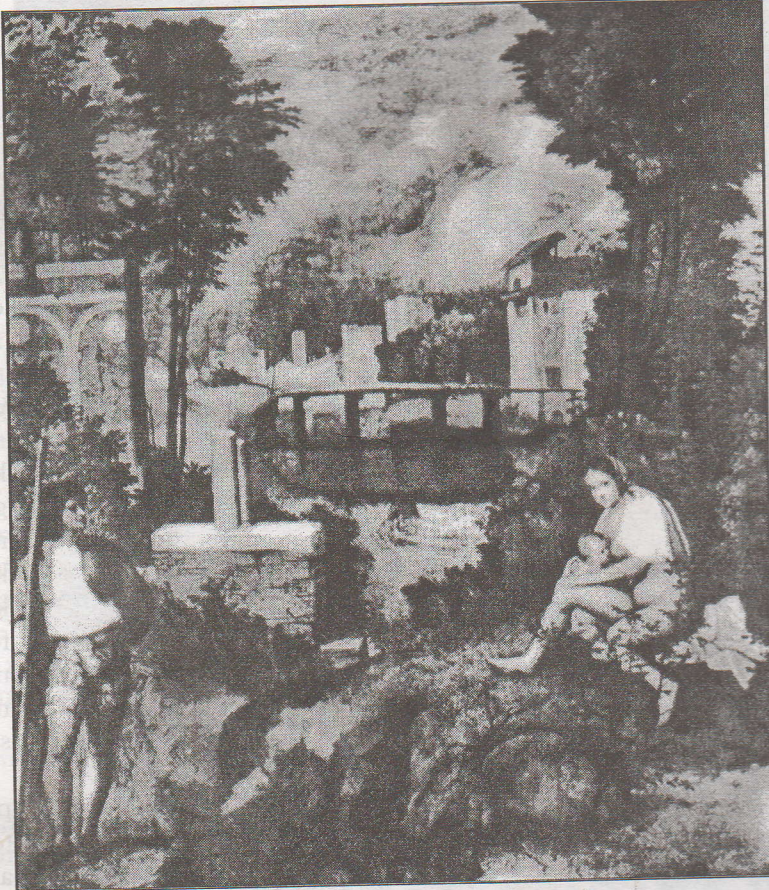
tenni egy efféle szimmetrikus kompozíciót, hogyan lehet a Boldogsasszony és a szentek hagyományos figuráit valóságos, élő személyekké varázsolni oly módon, hogy szent mivoltukon, méltóságukon csorba ne essék. Az ábrándos mosolyú Szent Katalin, Szent Jeromos, a könyvébe temetkező agg tudós nagyon is élethű figurák a maguk módján, ugyanakkor azonban egy derűsebb, szebb világhoz is tartoznak, a természetfelettihez, amelynek ragyogása, melege betölti a képet.

Bellini művein már nyoma sincs annak a kemény rajzosságnak, amely elődeit jellemezte, az egyenletesen áradó, bársonyos fény felold mindent, s egzsersmind erősebbé, intenzívebbé teszi a színeket. Minden festménye szelíd méltóságot, meghitt csendet, zenei harmóniát áraszt.

Bellini egy rendkívül tevékeny műhely feje volt, amely pályáján

Giorgionét és Tizianót is elindította. A reneszánszot Velencében az ifjan meghalt Giorgione nyitja meg. Élettéről alig tudunk, képeivel kapcsolatban is csak nagyon kevés hiteles, egykorú adatunk van: mindössze öt kép tulajdonítható teljes bizonyossággal az ő ecsetjének, de e kevés is hatalmas hírnevet biztosított számára.

Már elődei is a szín jegyében alakították ki a lagúnák városának festészetét, de amikor ez a géniusz nyúlt hozzá, zenei mélységet, tüzet, költői zománcot kapott. Giorgione művészetében mindig nagy szerepet játszott a tájkép; ezt olyan igényesen festette, hogy nem egy képének eredeti címe is feledésbe merült. Furcsa, de még az öt képe sem mentes minden rejtélytől.

Giorgione: Vihar

Például Velencében őrzött festményéről, amelynek címe Vihar, nem tudjuk biztosan, mit ábrázol. Valószínűleg egy klasszikus író vagy egy reneszánsz szerző művéből vett jelenet a témája. A velencei művészek ugyanis e korszakban ébredtek rá a görög költészet, a gö-

rög eszmény szépségére, és nagy kedvvel ábrázolták a pásztori költészet megszokott alakjait. Egy nap talán sikerül azonosítani a képen ábrázolt epizódot: kiderülhet, hogy valamelyik görög hős anyjának történetéről van szó, akit a városból gyermekével a vadonba űztek, hogy ott egy barátságos, ifjú pásztor találjon rájuk.

A Vihar nagy meglepetést keltett, mert itt lehetett először igazi tájat látni, képet, amelyen a legnagyobb hangsúly a szabad természetre esik. A cselekvéstelen alakok szinte másodrangú szerepet kapnak, nincsenek is valami nagy gonddal rajzolva. Viszont a festményt egységes egészé olvasztja össze a mindent betöltő, átható levegő és fény. Egy égháború kísérteties fényei járják

a képet. A művész páratlanul üdén és színekben gazdagon tárta elénk a villámtól elszíneződött fákat és házakat, az üde, friss zöld széles skáláját. Úgy érezzük, Giorgione – ellentétben elődeivel – nem azért rajzol tárgyakat és embereket, hogy azután belehelyezze őket térbe, hanem maga a természet lebeg a szeme előtt; a földre, a fákra, a fényre, a levegőre, a felhőkre gondol, melyek valódi egységet alkotnak az emberi lényekkel, hídjaikkal, városaikkal. Ez a felismerés hatalmas előrelépést jelentett. Ettől kezdve a festészet nem elégedhetett meg azzal, hogy a rajzot színekkel

gazdagítsa; önálló művészetté vált, saját belső törvényeivel és formáival.

Giorgione fiatalon halt meg, nem szüretelhetette le nagy felfedezése gyümölcsét. Ez a munka a leghíresebb velencei festőre, Tizianóra várt.

RM, Nagyszőlős